Copied from Mackenzie

Volume 33

Copied by

P. Lalitha

Compared by
N. Venkata Rao

25 Fables of Batala Related to Vicramark Rajah collected in the Tellinga country

పూర్వకమందు పృథ్వియందు అవంతీనగరమందు విక్రమార్కుడు
అనే రాజు ... [illegible]
[illegible]

వీరి యొక్క పుత్రులు తిరుమల యొక్క శింగ్గారవనంబు యిచ్చి యీ బసవేశ్వరుల కటాక్షింపం
చగా బసవేశుల రాజు యొక్క ఆజ్ఞానుసారం వధూవుతేవ్వాలి. అటుపింబ్బట
బొబ్బిలి విశ్వేశ్వరులు వారు చదురంబు యేలుచుండ్రి ప్రొద్దున దిగంబరసన్యా
సి యిచ్చు ప్రకారం అయిదు అమృతపండ్లు తెచ్చి నీరాజనము యొక్క దర్శనాన్నిరాంగ్గా
ఉప్పుందు రావాడి దిగంబ్బర సన్యాసిని బాగుంచి శింహ్యాసనమును బల్లవిడి యారామిరాబ
దసనాసాలి సన్నిధానములో శింహ్యాసనుపైని తూరుచుండ్రి పెప్పుసాష్టాంగాదండప్రణామ
సాక్షరాలు చేసి నిలవగా ఉప్పుందుల సన్యాశి ఆశీర్వాదములు చేసి తెచ్చితెచ్చి
న అయిదు అమృతపండ్లు స్వరాజ్యమున్ను ప్రసన్న సర్వభావ పెంపొందునట్లుగా
రాజు యధాప్రకారం శింహ్యాసనాన్ని ఛత్రచామర యొక్క రాజ్యాధికారకుండైన
సదరు యీ యారాంధ్రులు చేసి ప్రజాభి మొదలైన వారిక్కి శల్యాలున్ను తెలుపునట్టు
చేయుటకు పురంలోకి ప్రవేశింపనైరి.

అటుపిమ్మట వారు జనులయందు ప్రకారంగ్గా
దిగంబరుడు అయిదు అమృతపండ్లు తెచ్చి వాళ్ళు రాజుకు యిచ్చిన యాత్ర
కారం యీ దిగంబరసన్యాశి అనేలు వర్ధు రాజు యొక్క దర్శనాన్ని వచ్చి
అమృతపండ్లు నిత్యం అయిదు పండ్లు యిస్తు వచ్చును గాని యీ రాజు సభలోనే యీ
రాజుల సముద్రాలు మొదలు వచ్చుచున్నాడు. అతిరాజులు అంతఃపురములో తేను యీ
వరమునవుండగా వధూనుపు శిఖరములో అంచ్చె వేయున్న హాయిని దుప్రొద్దుగా
గంబరుడు అయిదు అమృతపండ్లు తెచ్చి రాజుకు ఆశీర్వాదములు చేసి పండ్లు
యిచ్చుటవల యొక్క సర్వసిద్ధులు వివరించెను. అటుపిమ్మట రాజు ఆ అమృత
పండ్లు చేతిలో పెట్టుకొనుచుండెను. యీ వంతెన ప్రొద్దున శిఖరభూమియందు
పెంతవం యొక్క వధువు శింహ్యాశి వేంచేయుచుండగా రాజు అయిదు అమృతపండ్లు
వాని యందరు వెళ్ళేను ఆ మార్గం అయిదు అమృతపండ్లు భక్షించగా యీ పైన
అయిదు శరత్తులు భావాలపైన కొత్తవాలు వధువు పండ్లు లోపల ఉరత్తేలు
వంతున ప్రొద్దున విత్రమంల్లు రాజు వలం బల్లాన్ని, తనపాలియు పండ్లు లోపలు

వంతున ఉప్పుకొప్పుంద్ది తెచ్చి తన మొక్కాలిదాంక పిల్చుకుని పెంచ్చాం
వరకు ఆలయమెలకొండాన్నిన రెవ్వుతవంట తీసుకుని రత్నాన్ని అన్నా పొందావాన్ని
వకేమి రత్నాన్ని సారా తెఖుప్రకారం గ్రామం ఫలితెచ్చి తెంపుగొచ్చినారు రంగం
ఫలమావత్తో చూచి రాజు బాలానంత్తోపేటై కొంది వారంకు తెలుగుమయము
అబ్బుతర్యాల తీపెంట సగలకొట్టిపొల్లగావెంటుకుంచడకే అందరిరత్నా
లవంతమున పుండ్రులను తీసేంటు చూరవమై సగలకొట్టి పొడగానారత్నా
లవుల్కినా యువి బాంధి రాజుబాలేసుత్తిపట్టి తనమయి తీర్చనప్పుడే
లాగిన పెళ్ళను గదాయాది గంబరుడు అరచిలాలు సుప్రమాదంతో నిత్యం
యురుకై ఉండు రత్నాలు ఉంటే తెల్లాన్ని యుక్తంపాలు మెకాలు
పరించి బయలుస్తున్నారు ఉదయాన్నే ఆకలితో మోసపచ్చింది గంధర్వులకంట్లా
నేయూరుపంతునయురువై ఉండు రత్నాలు పండుట్టే తొంగొచ్చి గుమ్మకట్లా
యున్నారు యోగాన కర్తగా తెచ్చిస్తారు విషయంలో అపూర్వకాలం
మునిపుత్రుడు మొక్కి భేటిచేసినారు యాంటివరూ ఏమిస్తారుగా
చిత్రిపూర్వకంగా తెలియు సాయి చెప్పెను ఆని చిత్రమూరాటు దిగంబరుని గురించి
అక్కడ ఉండు దిగంబరుడు చెప్పినాడు.

తెప్పనివద్ద, గురువులవద్ద రాజులవద్ద దర్శనం
వస్తే రిక్త హస్తంగా రారాదు అని ఏమయ్యా రత్నాలు మొక్కాయి చెప్పెను
అది గాధాలోని మొదటి వరం ప్రపంచ దిగంబరుడు నిత్యం యురువై ఉండు రత్నాలు
తెప్పిస్తే అవి యురువై ఉండు రత్నాలు అవుతున్నాది / అంటూ దిగంబరుడు
చెప్పగానే మాయామొక్క వాలకం గురించి నిత్యం యూరత్నాలు బయట
తెచ్చి ఇస్తున్నారు మీరు మొదట ఇచ్చిన పువ్వు కాని అక్కడ సంపూర్ణంగా
ఉంచినాను అని చెప్పగా దిగంబరుడు పేర్కొన్నాడు గదా యూ
లవుగురించి చెప్పినవి, పూవారు మొక్క తీసుకొని వచ్చి అంటూ
క్రమంగా అగ్నికారం చేసిన మొక్క తోటసుగంధం పండితులు

పిల్చుమేని తెల్పినారు భూమ్రైవమ్మా బాగం ఉపెట్టు తెమికొం మట్టించేరాబండ్లు
మని వసనరిబాయిలంగ్గా । దిగంబరుడు చెప్పెను గదా వెంరియబ్బానివృషభుంకి
తెకవంతుడు ఉగ్రమహాపురాత్ర మహాలిరివాపై పైకెందు లక్ష్మి కాంతి వాన్తోంప
విత్ర జపసకల తక్షాంప్రపి శాలదమాం వృష్టా ప్రనిమేల ఉష్ణముఖిధినవ ముఖిపస్పృశం
నుంటూంటిని నాంతు గర్వాన ప్రతిష్ఠితాయుండగా తెల్సిదినిమోచెవాళ్లాడ ప్రసన్నం
వేదునివంప్త రాఘవం యవిత్ర సంస్నాంగా పెంక్షి లక్ష్మీప్రసన్నం ఆద్యోటుండ్ల ప్రకర
ణం నారంవు తెలిసిపెం నదిఅనిమేచు చెప్పుమున్నా నుయిత్తం యిప్పు మహల
శుదిమే యదిగంబరు ఆందుకు యిచి పవారాపర్కా పరవాంటేదు దర్శనం చిని
నంయుత్రమె వెనావ్ను దిక్కుపకారం దాయిల తెలు ఆంపరపల్లి యిచ్చారుల్లు
సాంధనం ఆవశ్యానియాం దాల్లనెను చెప్పుమునాళ్లనుచివృ బత్తెంయిబ్బుపనిఆం
తయాగ్నెత్తెపై చెప్పుతమున్నాను ల్యాతుంటే మహ్రితేయ దేవుంకి తగ్గా
మెప్పనా వాలపాసనొన్న సర్వసామ్రాజ్య పాత పవిత్రము జని ప్రసనిపువంటుమా
గృహపురుషుల్ల వుపకారంబైన్న వృభపారం పత్నిన సాధకం వృన్నదియుండ్ల యిపుడు
రాయిలయ్యి నవ్వ నానాని యియాంతల బిత్రాయిల్లవస్త్రే ఇచ్చేది లభ్యమెంటే బ్యాక్షై
నాదివస్తునిళ్లం ఆయత్రాలు కులపాలక్షేమై వెపువటి రాలునుబాపి
తెన్ను ఉష్ణవరుం కొళిపి నవ వరుస్సి । వాలిమెవాళ్లాడ ప్రసన్నం అప్పుడుగ్గాచెర
యిస్పనిల ఖనిజమా కేవలము పత్రెవపుస్తవ్యులిన్నిరాబట్ల చెప్పగా
ఆందువ్లబిత్రమయింది దాంపత్యే ఏవ చెప్పనుగదా త్వరలు
తెల్పాలబస్సదియథార్థ గవాలనావల్ల ఆవ్యాకాలయోగం ఆజ్ఞా పైసల ప్రకారం
నడుచుకుంటున్నాను ఆందువ్ల దిగంబరుడు చెప్పనుగదా నేను మాయమెవళ్లు
కవాసనాష్టవబ్బనవే వదలలా యి దివారకేపె యివాంబెస్తున్నవాల్లను ఆపే
వారున్నారు రాజ్యం యింతలోపే వాంబది నెటిలెబుప్ర జావోళిపై యియంపరుగ్తొ
చెప్పేవాళ్లాడ ప్రసన్నుండు ఉపతుయిబ్బాడు ఆదివాంవల్ల అవుతున్నది బస్తాను
యిచెప్పిని ఆందువల్ల ఉష్ణమర్శిల్లినవమయిబిభేతా భుగల ప్రముల దళ

వున్నవేట దినం తప్పితే ఇరవైనాలుగు గంటలూ [illegible] వల్ల
ఆ ప్రాంతం అగస్త్యాశ్రమం [illegible] వ్రతము కారణంగా [illegible]
తున్నది అని చెప్పగా [illegible] చెప్పినారు [illegible] ప్రాకారం [illegible]
[illegible] / అందుకే దిగంబరులు [illegible] నేటి దినం [illegible] స్మశానభూ
మిలో [illegible] సమాచారం [illegible] తున్నారు। అందుకే విక్రమా
[illegible]
[illegible] దిగంబరు
లు చెప్పారు అంచేత విక్రమార్కా అగస్త్యాశ్రమ స్వామి అని భరద్వజం చెప్పా
[illegible] దిగంబరులు చెప్పినారు [illegible]
వుంటాను [illegible] దిగంబరుల [illegible]
[illegible] దిగంబరులు [illegible] స్మశానభూ
మిలో [illegible]
[illegible]
[illegible] దిగంబరుల [illegible]
అని భరద్వజం [illegible]
స్మశానం భూమిలో [illegible] దిగంబరుల [illegible]
[illegible]

దిగంబరుల విక్రమార్కులు [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

నిచెపితేనుమని వప్పంగా రాజులందరిని ఖైతొళ్లిడి మొత్తాన్ని హింపోవేస్తారంటూ
వత్రైతెలియచేసెవిశిష్నగారుదిగంబురులచెప్పుతున్నటకారాల్చొళ్లిడు
అనేవాడులుష్టమాళ్ళిధి నవమూనిభలమొత్తెరారావమెపాలుతదనుకావగాని
వాదుజంజరగదు తమపృత్యంపోదెవెర్యాయులష్టమాభిధినవమూనిధి
లమొత్తే ప్రంచరావాటవతెను అందుపరివిశ్రమాయుదులుఖైవాళ్లరుల్లు
ప్రత్యేకించమొత్తె అజితెలిసాడు చెప్ప విశిష్నగాదిగంబురులు చెప్పుతున్నా
రుగవా అఖైతొళ్లుడు పుకెలభాగాతగోలమొత్తెరారాలు తదనంతరం
లాస్త్రైతవృత్తంత్రైవుష్పాంన్నా రువాని మొత్తే సత్యులు చెప్పుతున్నానువిను
తలాపాందాలు చెప్పులుతెందలున్నది ఉపసర్గాంగాపుండ్లును ప్రత్యక్షాన్ని
చాల్లుబాగాతాలు పుంద్లైతిలుచెప్పగాంలంబ్యులు విశ్రమరాజాన్ని నాగవా
నేనుఅంతేరుపొల్లాబ్బా ఖైవాళ్లిడినిపట్టుమున్ని పవళ్లాతెస్తారాలుతోర్యాలు
ఇట్టేగాలు మొదనవాంలాపునితెలు

అందులదిగంబురులుచెప్పుతున్నారు అగవాటత్యకుని
పావత్రామాగంబిలనియమానుష్టాంతాళ్ళంచునవారిన్నా అర్ధాష్టషిభ్యాంతాయు
లాలుమొదలున్నవృగాయి మొత్తేవపద్మవంబులాత్యంలను నేనుపిల్ల
తెరలత్రిమాలిలుష్పులు నిత్యనిరాగంకలంతిమొలితె తెనపాలెత ఇప్పుడంతట్లులమొత్తే
వృషద్రవంతానెరడమైతె వృత్తాంతాన్ని పిర్తాబులుకొలుకొండలు లమొత్తే
వనులక్ష్మి నవాంతిభుత్తెనె ఖైవాళ్లతమాళంన్నా తెలుపుకొంటుక
ద్యావత తాతిపల్లిశ్వరులునిమంత్రంజపింపులిక్షం ప్రైన మొత్తెచ్చేతాళ్లిచెప్పు
కుని మొదవంన్నారాదేను పురివాయునె చెప్పునైనె వాంఛలు అగవిపాళ్ళా
నియాంప్రకారం పృపాదరంచెళవిభుతె తెలుగ్లు తతిమాన్నారులునియంత్రంపట
దర్శంచేసె తత్త్వంన్నా నాటివినంరాల్లె తెరువళ్ళనితెల్లువాంతిలె హేమమాయాలు
మిదరులయాంతాత్ర అంధురిపృదలు చెదేవులవంపమాత్రె చెప్పవాదులక
లమైనవాయప్రసన్నాంకావడులునవాళ్ల నిపులంతె వృత్తగాచెతెళ్లచెప్పు

తనిరం మనివిగంబులు భూరాజుకు శెల్వాయప్పు పంక్తి బెప్పిలారాజులగంబులు
ఆజ్ఞానుసారంబులచె వెసుళ్ళి భీవొళ్ళున విచ్చుకొని వచ్చి తెరత్రైపవతేనలు
అరశ్వాంకనదుస్థి వృంద్ధగా సింహాసనంబులు మొదలైన వృత్తవంసు భవించె
ఒప్పు వృంద్దగా ఉపయుక్తము మంజులరాజు విభూతి వా తెప్పిన వెయిత్తాగా సెతవ్వ
గాలు వృత్తవంబాబాకు తదరంగా తెంయాను ఒక్కటి రాజైతె వృత్తంద శ్రీరవే
తువృంద్ధగా శోభై వెళ్ళురల త్రైతెవృత్తాయొద వృంద్దై ఒప్పు గా అక పసెను దావి
సుమ పంక్తా భూలతోలు బుద్ధ వృంద్దరి ఆభుతాలు వలంచెది తెమూలెనేటి
దినామంతు ఆహారం దారెవె ఒప్పుగా భూషాదివభుమనిషి వస్తుంన్నారు తనివభార్య
వభులు మూట్లా భువమా వృంద్దరి రిలూవ్చె బాహ్ములమూలలు రాజువిని ఆవి
చూతెరభూతలమొంద వెయ్యగా భువెలయు పొంది పొందెను.

ఈయొహిమ్మత్తు రాజు విష్ణుశర్మలు విష్ణురిలాజపం
చెశివులు విభూతి వెళ్ళి వృక్షంపైన మొదలు భావాలు విపట్టు తనభూజపు
పైనకుబాగొడచెట్టైకుమి మరొనంగా వేస్తు వృంద్దగా బెత్తాళ్ళుల్లా విక్రమాత్య
సరిరాను చెప్పు మంనల్లభు గవా మెంరాబాన్వుబహు సుందరులయిల్లు
కుమారులు దానుసుగొలుదుసర్వ పవిత్రులు దుమ్ముఘము టీపాండులమూరాల్లా
మంచిది అరంభ్యాలు ఆమెయిచావిల భాంద్ధరం నానాప్పపట్టుము పాతొత్తనెలు
భేవాళ్ళాడు సకలమైన భూతగణాలెల్ల దాబాగావృంద్ధై పాదులమరింపభక్త
మూర్తి నవరత్నాదిదీరాజైన వాడు మొక్కరక్కస శాకినీ డాకినీ భూవళ్ళ్య
తె రక్షసులు మున్ను రాజు గావృంటె వాదులయవరరాజుల నిబిడ్డలు
వల్లుపాదుకొరలు వంత్సున వృంద్ధగా వచ్చిన పల్లూబుద్ధై పొంది తొత్తురు
ఉవంత్తున పాంమొంపాయిమ్మవృంద్దగా నావ్రయారాజ్ఞి పూలను మంత్రా
మంత్రసాయాంద్రావళ్ళ నావంమ్మ విప్పతేని పోయువాని పురాప్రైలంధు కారూ
దాపనొంగదానుబట్టాడవ పొత్తె దాసానెని జెరిరాజు బయట్సంతోపదొగొల్లు
మొదెంన తధా చెప్పనటి భెవొళ్ళుడు రాజులకు చెప్పెనిమాలల్ల్యాయకువటనుటె

ఉష్ణ వృంటెవృత్తముంయ్యాతుంటెనేనుతనాపుడుంతుంబాణాను నారదుమునికి
గాలినవలశ్రీదిత్తనిచారుశౌళులు తనచెప్పదంప్రారంభంచెనెను.

ప్రథమ కథాప్రారంభం

చేతాళుడిట్లు చెప్పుచున్నాడుగ ద్వారావతినగర
మందు ద్వారకేశ్వరుడనేరాజు రాజ్యభారం చెప్పుచుండగా ఆనగరమందు
వసువక్త్రుండను వాని పేరు విద్యుత్తుంపలవాడు వేదములనేర్చి బ్రాహ్మ
ణవంశోద్భవుండు వసుపతుడు వానిపేరు రత్నవతి భార్యాపుత్రుడు వానిపేరు
యావనమున నటుగురు తెలిసి మొదటసెరిగి ంగా మాత్రము పాపలేనిరూ
పుంలి అనేకనగరములు తిరిగి అనేకములు విద్యలు విద్యాపారంగత్వంబు
తెలిసి మరచిపోని జ్ఞానాలంకారాలనేకం శాస్త్రతత్వం సంపాదనాలియాగ వచ్చెను
అనేకదుస్సాహసానికి రాపలేనని మొదటసెరిగి వారు తరువాత
తెలిసినటుగురు వెడలి రిమొగంగం లోపలి వుండగా వసుగరుంటూ బద్మా
ఉతేడనాల్గు దినముల తెలివిపుంటగా పోతుంటాలయానంగా అక్కడ
నదితీర మందు పెలసిబావడి వుండగా అక్కడికివచ్చి వరుడు బాలాలంగా
సంగ్రామ యాసానం నాలుగును అమేనను అంతఃపురసమీపం లోపల యాలం
తెనగరంలోతాను అనవధారినిపారు మొదటచెట్ల ఆ బావడిలోపల
ఆ బావడిలో వనమంగా ప్రకటించినంత్రం వాడు చెప్పెను గదా స్నానం
చేసేవారందరు తారా గనంలోకి పోయెను శాస్త్రంగా చెప్పెను వృత్తము
లోనుంచి మొదలు తప్పినది ప్రతాపరుద్ర రాయనంగరులు వచ్చి
మొదటచెప్పి తూరుపునకు వచ్చి మెలకువచ్చి వలెనని నాల్గురాయలు
ఓనటుగురు పంచిచెప్పి మొందవు జాలు వక్కాణించెను వచ్చినరీతిగా
ప్రమెటుకుని తెండపంచించిన వుండి తవసంవత్సరం పోయినవి పెట్టిరి
శ్రీ విధిమెత్తనాయి బాయవలెనని బట్టు బాహుడాపత్రికాలాపంపి వుండ
గాదిని ౨౫౮ వజ బావుర్తచెప్పి వుంచెను వర్తమాన తెల్లవారుగా నాయకులు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రేతవృక్షం ప్రవేశించెను మొదటి కథా సమాప్తి

రెండొవ కథా ప్రారంభం

మళ్ళా విక్రమరాజు ప్రేతవృక్షానికి వెళ్ళి ప్రేతమును
నిర్భయంగా ఆ ప్రేతాన్ని వృక్షం పైనుంచి దించి భుజాన వేసుకుని తీసుకొనివస్తూ
ఉండగా భుజంపైనున్న ప్రేతము రాజా నీకు శ్రమ తెలియకుండా ఒక కథ చెప్పుతాను
వినుము అని ఇట్లా చెప్పసాగెను. భరతఖండంలో ఒక నగరంలో
ధనవంతుడైన ఒక బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. అతనికి ఒక కుమార్తె కలదు.
వివాహ వయస్సు వచ్చిన ఆ కన్యను ఇచ్చి వివాహం చేయాలని తలచెను.
నగరంలో ఉన్న ముగ్గురు బ్రాహ్మణ యువకులు ఆ కన్యను కోరి వచ్చిరి.
రాజు తన కుమార్తెను ఎవరికిచ్చి వివాహం చేయవలెనో తెలియక
చింతించుచుండగా ఆ కన్య జ్వరంతో బాధపడి మరణించెను.
వారు ముగ్గురు ఆమె మరణానికి దుఃఖించి ఒకడు ఆమె అస్థికలను
గంగలో కలుపుటకు వెళ్ళెను. ఒకడు ఆమె భస్మమును తీసుకొని
మోయుచు సన్యాసిగా తిరిగెను. మూడవవాడు శ్మశానంలోనే
ఉండిపోయెను. కొంత కాలానికి ఒక మహాత్ముని వలన మృతసంజీవని
మంత్రమును పొంది ఆ కన్యను బ్రతికించెను. ఆమె మరల
జీవించగానే ముగ్గురూ తమకే ఆమెను ఇవ్వవలెనని వాదించిరి.
కనుక రాజా ఈ ముగ్గురిలో ఆ కన్యకు భర్త ఎవరు అని
ప్రేతము అడుగగా రాజు ఇట్లు చెప్పెను. ప్రాణం పోసినవాడు తండ్రి
వంటివాడు, అస్థికలు గంగలో కలిపినవాడు కొడుకు వంటివాడు, భస్మమును
మోసి ఆమెతోనే ఉన్నవాడే ఆమెకు భర్త అని చెప్పగా ఆ ప్రేతము
నిర్బంధం వీడి వచ్చి వృక్షము ప్రవేశించెను. పుణ్యవంతుడవు

[illegible]

[illegible]

[illegible] చెప్పినట్లనే [illegible] ప్రతి [illegible] అతిథి బ్రాహ్మణ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] అతిథి బ్రాహ్మణు [illegible]
[illegible] మంత్రం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సంజీవని మంత్రం ఉపదేశం చెప్పినాను [illegible]
[illegible]
[illegible]
భోజనం [illegible] తర్వాత ఉపదేశం చెప్తారు అని చెప్పినాడు [illegible] బ్రాహ్మణు [illegible]
అని [illegible] చేసినాడు.

భోజనం అయిన తర్వాత [illegible]
సంజీవని ఉపదేశం చేసెను ఆ మంత్రం ఉపదేశం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సంజీవని మంత్రం
జపించు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పెత్తాత్తాలమందు మరణం ప్రెందుతాతృతునిప్రగారంబంద్లుపిత్రమరా
జాపెప్పినగదా తీర్థయాత్రలు చెలి యిచ్చిలసంతోషముపొందెసుకొ
ని పరిణయము బ్రతికించ్చినవారు రెండోకంక్తిదాని పెంచుటచ్చినా
జీ తల్లిదండ్రుల గానం వచ్చితని పెట్టుకుని పుణ్యలోకములకు చెప్పి
గా నావివాహము ముగించు ప్రకారంగా పైమన్మన్మథ ప్రపోలిందా.
రెండో కథా సమాప్తి

మూండో కథా ప్రారంభం

మళ్లా విక్రమార్కుడు విద్యాధరుని మంత్రం జపించ్చి
ప్రేతవృక్షం నిరిపి భేతాళుని పెట్టుకుని వస్తువుండగా భేతాళుడు
వెళ్తుమువచ్చెదగదా శ్రీరాజా రాత్రి ఒంటరి మార్గం పోతావని చెప్పుతా
నం ఒక ముచ్చటను గన్న నాకు కథలు చెప్పితే అప్పుడు ఇత్తునా
చెప్పుతానుచిత్తం ఉంచునవలయుదిని కథ చెప్పుటప్రారంభం
చేసెను భూగోళమె ఒక నగరం ఉంది అక్కడ ఒక రాజు రాజ్యపాలనచే
స్తు ఉండగా ఆనగరంలో ఒక బ్రాహ్మణుడు ఒక వేశ్యల మొదల
మందుకు ఉంటే ఆ బ్రాహ్మణుడు వెంట తన పెండ్లాం దానిపేరు
దానికి బహుభారి ఉండగా అప్పుడు ఆ పట్టణంలో దాని రాజభార్య
పక్ష పెరిగిసరదా వీరి అదే దశలో మాటలు వస్తున్నవి ఒక రాజు పుత్రిక
స్నానం చెయ్యవలెనని లోపల పడివిద్యాని వృత్తి మిత్రులు గాని
పుట్టి శ్రీముఖం రంగు కొంచెం తెలుపు బహు బాలలకు కొని
చెప్పిరది ఆ వెళ్ళింది పుణ్య దాని మొదట్లో పక్షిలతో చెప్పెను
నదాని కథ చెప్పుతుండగా ప్రాణం అనిచెప్పిన గతం అక్కడ
బ్రాహ్మణులకు పంచెపెట్టి రాజభార్యను చేస్తుండగా భూమి అనేక
పొడుగురాళ్ళలో తని రామాయణం చదువుతుండగా బహు బాధ
పడి మంచి సమయం పెట్టుకుని ఉండగా గాలి పుట్టి చెప్పింది అది రాజు

[illegible] ప్రకారం ప్రాప్తి [illegible]
చెప్పుమనఁగా [illegible] విని మొదట [illegible]
[illegible] నిరాకారం [illegible] పున్నది అని అనఁగా [illegible]
[illegible] తన్నా [illegible] పున్నది
[illegible]
[illegible] మొదట [illegible]
చెప్పుమనఁగా [illegible] చెప్పుచున్నాడు [illegible]
[illegible] మొదట [illegible] పున్నది [illegible]
[illegible] జ్ఞాన [illegible]
[illegible] చెప్పుచున్నాడు [illegible]
మొదట [illegible] పున్నది జ్ఞాన [illegible]
[illegible]
[illegible] అనఁగా [illegible]
[illegible]
[illegible] చేస్తు [illegible] మొదట [illegible]
[illegible]
శరీరం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
చెప్పుచున్నది [illegible]
[illegible] భారం చెప్పు [illegible]
[illegible] పున్నది [illegible]
[illegible] మొదట భారం [illegible]

నమోకారము పెట్టి మాలవత్తి వృత్తాంతమంతయు నతిబాలయ్యగారు రాజు ఉక్తం
లమంత చెప్పగా విని పిల్లను పంపించి పిల్చి త్వరగా అక్కడ నుంచి ప్రవేశించి
నిజమైన శాంబయ్యగారు బలుత పెరక్కనూరి తాము చెప్పుచున్నారు అగరాలయందు
ఆందుకు జరుగు నెలలో నీతులు పత్రి కొనుచున్నారు అనుచు గారు ఇచ్చి
శ్రీప్రధానులు పత్రి కొత్తవిస్తూ నాగన్న నగరులు ప్రవేశించిన వారికైన
జిల్లాలకు పత్రి పెట్టుకొనుచు ఆయుత తర్వాత నిరూపించు బాలయ్యయు
బహు సంతోషంబున బ్రాహ్మణులు పత్రములు ప్రధానులు అక్కడ
నవస్త్రములు ఆభరణాలు ఇచ్చి సన్మానం చేసి విందు భోజనాలు సిద్ధం
చేసి మధుర గుర్రాలు పల్లకి పంపగా తొలుత ప్రవేశించి
వారికి దర్బారు ప్రవేశించు తర్వాత ప్రవేశించు గుర్రాలు
వెంకన్న మంత్రి విశాలముగా నిలుచు అక్కడ నుంచి బాలయ్య
నుబెంబడి పిల్చుకొని వారికి వెంట తమ నగరుకు వచ్చు అక్కడ
ప శారంతరము కొండయ్య వెంబడి తెచ్చిన తనయుడు [illegible]
రలయ్య ప్రవేశించి బహు సంతోషంగా ఉద్యానవనం చేయు తర్వాత తన
వద్ద రెండు బలుత నగరంలోనున్న రెండవ భంజరం తెరవగా
వళ్ళ బలుత నారంకత్తో చెప్పినగరం

మెలు వృత్తాంతము ప్రయాణములు సంతోషంగా
తెలు చెప్పు దంపతి సమావేశం సుఖవృత్తాంతము అని చెప్పగా అంత
గారు కొత్త వచ్చు ఇచ్చుంటి ముందే నిద్ర చెప్పి విని తెలుసు
అక్షరం ముత్యాల నగలు బలుత చెప్పి మేము చెప్పలేము
ఇంటి స్త్రీ సంసారములు క్షేత్రం శాస్త్రి భయపడి భారం అనగా అంతకు
చెప్పుచున్నది గదా నిన్ను చెప్పిన మాటలు ఆదరణం గా ప్రయాణము జీవం
బహు పెద్ద అనగా బలుత వృత్తాంతము చెప్పి విద్య వచ్చిన వారు
ఉండెను నారదుడు విస్తారంగా చెప్పి ఆగారంత చెప్పు చెప్పు గదా,

పురుషునిలక్షణాలు తన మొత్త స్త్రీని విడిచి పరస్త్రీ సంగమం చేసిన అపత్యం
అవి లేని మొత్తే నామాక్షరం అన్యాకరణ్య మూడు మూర్ఖులు అదియే కావ్యం
అన్నిటిరాణిక్ష ఆభారాలు శరణం బాలవ్యక్తి తెలుసుకొనుటకు వెళ్ళినప్పుడు
మంచి చెడ్డది యుక్తాయుక్తం చూడక కమ్మెస్త్రీ అంటె దుష్ట తెలిపినారం
చేసే ప్రకారం పురుషుని గుణాలు అనగా అందువల్ల మాటలు చెప్పే
వినిజాయాబూ స్వంత భార్యలు తలచి చెప్పిన మొత్తే వరుసలు
గానంటే నారంతే అదిరి గుణాలు వాటిని సరిగా తెలుసుకొని చెప్పేవారు
కాదు ఎప్పుడు మంచి భర్తగా ఉన్నా తెల్లవారి కాలం చేసేవారు
అటువంటి ప్రతి వాళ్ళు మొత్తం వారి స్వప్నసంబంధం
చేసుకుని దాని స్త్రీల వలె తమ భార్య స్త్రీల మొత్తం మరిచారు
అలాంటి మొదలు వారి కలిసి మొత్త స్త్రీలు సుఖము తెలుసుకుని
వివరముగా తెలియని వారి మొత్తం విశ్వాసం చాలక బాధలు
అని ఆ ప్రకారం వారి భర్తలు తమ వారి మాట చెప్పినట్లుగా విడిచి వారి
గుణాలు వారి స్త్రీ భర్తలు ఇటువంటి జరగవద్దని చెప్పు బాలికలు
గౌరవం తమ భార్యలు అడిగినంత గదా.

మంచి స్త్రీ పురుషులు సంపెట్టుకున్నారంట
నా చెప్పు ఫలితము గదా అదియు తెలిసినంతగా తెలియని వారి వలన
అని అనగా అంతా నిరంతరం తమ వద్ద చెప్పేవారు ప్రారంభంలో చేసినది
మొట్టమొదట చెప్పాను పురమునే నగరమంతా ధనవంతులు వున్నట్లు
పరస్త్రీ అని తెలిసి పరస్పరం వాళ్ళ వద్ద తెలుసుకొని
నగరమంతా నాగేశ్వరుని తెలుసుకొని భర్తలు వారి ధనం
జలము తెలిసి సంపాదించి మొత్తం స్త్రీ పురుషులు అందరూ సుఖం
సంసారం చేస్తు ఉండగా కుటుంబం మొత్తం వారు పాలించారు.
తర్వాత తండ్రి కాలం చేసిన తరువాత కుమారుడు అందరికీ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

స్త్రీ మొదటి పడతులు చెప్పుచున్నారు. నిర్బుద్ధులు [illegible] వేసవలెన్నది
అని [illegible] చెప్పుచున్నాడు గదా. తెలుసుకొనెను నగరమంతయు [illegible]
జనులు అతని పేరు సాయి దత్తు [illegible] శ్రీపురం అనే నగరమంతయు [illegible]
[illegible]
[illegible] వివాహం చేసుకొనెను [illegible]
[illegible]
ప్రవర్తించెను [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] తన భార్య
[illegible].

ఆ సమయమందు ఒక స్త్రీ భర్తను బాలుడుగాను
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

దినం చేస్తు వుండగా అపుడు [illegible] పూలు [illegible] చూడటం
దాని [illegible] అక్కడ [illegible] పతివ్రత [illegible]
[illegible]
[illegible]
శ్రీరంగ [illegible]
[illegible]
[illegible] రక్తం [illegible]
[illegible]
[illegible]
పతివ్రత [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ఆజ్ఞాపించెను.

ఆజ్ఞానుసారంగా శిలను [illegible]
[illegible] శ్రీరంగ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] పతివ్రత [illegible]
[illegible]
[illegible]

మాటలు రాజువిని వింట్లు ఆశ్చర్యం పొంది వివిధ ప్రవర్తనాభావం తెలియక
గన్నట్లు బిపరీత్య బాధ తారకై రాజు అతడికి ఏ తెలుగు చెప్పు బాధ
అడధా ధర్మం ప్రాణ సత్య గన్న తక్కి మం దివి ఆస్త్రియ్యే తప్పించి పెట్టి
పింఛి పన్నిన నాలు వేసి పంపింపిలి తలతి తెల్లారి నవ్వి బం పెట్టి యుక్షవంటి
నడమలు స్త్రీ వాంఛిత వసంతం మారాడు అని చెలితనాకింత్య మేమెప్పేని
దివాంధవశరీర వ మేరు చెప్పుమంద్వది రాజు రాజు మోహితై ఉన్నారు నిన్ను
లాంఛన తీర్థమై చెలితనాలు వంక్కెల తెప్పి పెట్టే బాధ పారులంకపాలు
నుండు యాజ్ఞ శాంతి గా వున్నారు కన్యకారులు వంశయాలు పాపమే పుట్టి తల
క్షిపించి నగా ఆ ప్రకారం నారు వారు భయముచే పాపం చేసుకొన్నారు తదనం
తరం రాజు నాలుగు పెట్టి వృధయాలు అంతా ఒప్పు రాజు వారు ఎన్ని పుత్రుల కొరకు అనిచె
తెలుగు బాధ విక్రమ రాజు చేస్తే పురుగుడు నా బం పన్నాళ్ళ మోచనాత్మ
నేను పాపం యుత్తిని ప్రాణదేవునికి తెలిసి చెప్పలేక మోటు తత్తర మారా
పారిపోయిన పాలు ఎవరో అనగా విక్రమ రాజు వుత్తర ప్రత్యుత్తరం స్తుతి చెప్పి పాపము
స్త్రీ దేవుండు ప్రత్యక్షం వెళ్లి పాపం అను భయం చెను అనగా మోక్ష ప్రకారం
వెళ్ళుట మోగర తైత వృక్షం ప్రవేశించెను మూండో కథా సమాప్తి

నాలుగో కథా ప్రారంభం ॥

మళ్ళి విక్రమ రాజు బేతాళుడుని మోదు పట్టి గొట్టి
మోపి వస్తువుం ఉప్పుగా బేతాళుడు మోదా ఉత్తరం గా తరా చెప్పనారంభం
చెశెను. శుభకరం ఆనగర వుండు బుధ వేశ్యాలు ఉన్నారు మహారాజు వేస్తు
వుండ్లు గొప్ప విద్యావంతులు శ్రీహర్షుని వింటాడు దొరికి వుండ్రు గారు క్షత్రియులు
దుర దేశాలు పుట్టి తెప్పు ఆ పవిత్రాత్ము లాపులు కొండ యింటికి వచ్చు
రెండు నాల్గు రాజు మొంతి దర్శనం నాన్న వచ్చి దర్శనం చేశి చెప్పు వేళ్ళిరా గాని
నా పేరు ఈశ్వరుడు బత్తుల దాసీపాలుడు తలుమో వార్తావినిపు
నాకు నాంతు వశపు వృత్తాంతము పైత్య జీవనం చెప్పుకొనుటకు అనగా రాజు

వితెంత్రుడుగొంయిస్తె జాతాంయాంతమాత్రం అని అనగాఅందువ్లన క్షేత్రియులు బస్త్రు
తొంసాడుడమానబుసరితె రాజారక్షించిక్కి తెల్లదరపాలు ఉన్నా రెండరించ్చి
వభాగమ్మతెడాంచటుంవద్ద వింగితెదితెలు అనగాంటుబోయొడవళనిన్నారు
వరహాలు భయుక్షవెసంఅబివద్ద మతైన్నాలైయులు పుంతనులవిజుసమయంచ్చి
తొంయకంవెళని ఆప్రకారం జిలుంబస్త తనవద్ద నాకరిద్రోంయ్యకొసనువారక్ష
మతెన మొయ్యతెవా నాలెంజ్ఞాతతగానజుస్తుంన్నగావు బిరంటాయు
శైనంతనిధితోవుంన్నదాంరాజులసమొనైవవేషమున పరీక్షామైకారకైవ
స్తువుంన్నానుయున్నె లైయెరుడు బాతతిలుకరూనాకొత్తిదాయ్యు మెడల్లు
అలుభాయిచెప్పుతుసిపాంయు స్తుంన్నామంతిరుడు మాయబాలుసం
తోనైవినియుండువిశేషసంగానదజ్జ్ఞవుంన్నెనుదివంరాజుమొదడు
చేసెనుగవారిరునిమ్మంతేయు వరహాలు జివాంపుట్టుకొంటూవారలంటున్న
భయులయిన్నా చెప్పనా భయంవిచారించవచ్చు గుప్తరుయుంగా పంక
కొరకున్న పనిపూనిపరిక్షెయిచెట్టుంటున్నతైలి వారువన నళ్ళిచ్చేరా
న్నిమెపెటు నాలొ విప్రయిలు చెబి విడిచినబుం యావత్తు బ్రాంహ్మణలవద్ద
వాదలుచెసుచుంన్నైను.

యిపరంతకాలు యున్నరాజువద్దనుండి పచ్చినబలు
సంగతి విభవిబాయలుగారు విచారించి వారుబ్రహ్మాంబ్రువ్రసుకెసిధానం
దుడుకు చెస్తున్నారు అని తాంనియయిందు బాలాసులు భుగ్నాత్రుంన్నదావళ
శీనం రాజుపవళ్ళింబి వుంన్నగా వుత్రిచెలుపలుంవచ్చు స్త్రీరూపమునచెస్తువుంన్నె
నుఅరిద్దారువినియున్నె త్రియులతునిమ్ము పిత్రిచ్ఛావెలుపలరాక్షసుబప్పువుంన్నది
విచారించిచెప్పవలెనగారాజుమెనుకొట్టాణ్ణానుసారంవుత్రిచ్చాచెలుపంటువచ్చు
బాలచెప్పుటికి స్త్రీరూపభువులుశ్చిఖ్ఖరివిన పదాంతమ్మ తెలుయుటి
విను భూపాలుట్టా ముంటుపిరాంబ్లు అని స్వుకొన భూపాలుచెపంత్వపస్త్రీలుచే
యుతెలు విప్పుతెవి అడవం చెసి మొడుకం జిన్నాంబ్లు దావివద్దువచ్చిరి

ప్రతేయువాడుగదా నిన్నుమనిశా ర్యామోదేయుపిశాబూవాండాను నిమిత్తం చేస్తున
చెప్పు నాయన యీవిసా వేంచేల్లు మనగా శ్రీత్రి చెప్పుంది నేను రాణాకాత్రుయిదేవత
యనిర్పదేవత ఉండాదె రోచునారివిరాన్నవికోరంవెయు ళ్లగాఉండ్ర
దేవతె చెప్పు తున్నాది నేటిజ్మురుదో తడీంరాబా మాటలాన్నై తొండు నీవు నేను
వానిచేత కేలుదేవత నాకన్న లైదాదా నాయుండా బుహల్లాచత్రాగానశురారు
తేంవాడుగనుక్క వాని ప్రమారకం సంభవిస్తున్నాది ఆయి తల్లావలాని నేపుడు
యున్నాను నామె చెతెల రాజానాకేపరమభక్తుడు విధప్పునవేముగాప్పై
యువరాయిలకర గనక్క నేను ప్పస్తా కాన్నామాను తీరుచెల్లి వేమాయిమావార్యు
అనగా ఆండీ యీశ్వరుడు ఆకోర్త ప్రియుడు ఇక్కడ మేంవ్వాడుగదారాదా
మొదేమున్నావని తెలిసిన్నది గదా ఆదివేబ్బంచబమన్న యేమైనాయూ
గిరియివిషులె విశే వ్రంచెచెప్పమనగా

ఆదేవత చెప్పబడేనుగదా ఆమృత్యుడు వచ్చేం
చపాల్ప్రమారకం ప్పుల్లదినిచ్చెంవరిదేవతేడలు విసాతేలుచెల్లుమనగా
క్షేత్రియుడు చెప్పు తున్నాడుగదా నేను రాజాం మొదేనేవతుడు నాకే
ప్రతిదినం తెలుగ్గరగాలుసంప్పర్తింయు పిన్నాడు యుప్పనం వారారాబూర
దానిప్పంబుతున్నారు గదా నాకు సంరక్షణ బస్తేదారయువేలు నాయి
క్షేత్రంకారవి రాబాతే కొంవాంక నెరాయుప్పిననితేమైనా వ్రాయుండె
విసిన వ్రంచెచెప్పమనగా దేవత చెప్పుతున్నది గదా నేటినాల్గాదినంతం
బాలా జస్త్రవ్వనవాయుచ్చు మొదం ప్రైవేపరళిఆయుప్ప్రచంక్షమంబడ్డారు చెప్పు
ఘుప్పనేమరచ్చి రాజక్షేత్రమొదేజడప్రైనమెదేరాబా నిసమికాబాటను
దాని మొదేవిశంవల్ల రాదామరకరాయిప్పేం రాబాతినమొయుమమన్నా
మొదక్షేనాబాంక్షత్రప్రాప్పంక్షపోతెను ఆ దేవతచెప్పగా నేంయుద్ధయివియు
విధాదాని రాబా జివమెండై ప్పుంపినాచె చ్చేశిరప్పునితెయుస్తుంనాదినిచాక్షత్రం
ధనవారాశి తెవచ్చిరక్షశవ్వప్పుప్పు వేమివనరాంచాచ్చియుతోరకారాతెను

యీవత్తు రాజువద్దు కొంపాస్ని గాసభలోపెద భూపతిగాబయెదనబెట్టు
కుంన్నారు యేదనప్పాబాడగాన పాంపాంవారుయిమునిచిబాంవారిగారాబిద్ది
వాండ్లు దినసవుంన్నారు క్షత్రియులు దాటుచుంటెనరయాజోచెప్పమొల్లాతెన
యెవ్వరెవరికివెలబాత్రక్షత్రగాపుంన్నారు యిరంతునవుంన్నగావెడవచెప్పిన
ప్రకారం ముపాటివనగోరికె రాత్రైసమయములంద్దు వచ్చిపెట్టుపుసకవారువచ్చి
రాజులాజత్తి వుభవాలుపవెశించుచుంన్నగా రాజునిమెయాజెడుమీద
నుంచిసపంరం మొత్తంమువుంన్నగా యిశ్వరుడు చెవినక్షత్రియుడు బాగా
ఖడ్గంతోకోసి పాన్నబంపెతునకెలువెళి ఆతునకెలుయమునలుకొప్పవుంన్ను
వాండ్లు ఆయుధం తనబాత పెట్టుకొని రాత్రైమెలుకునిపాదాలుస్తుపుంన్ని
ను సూచికొపుదువుంటారంగాన రాజుమునుపటిభాలనంబెళిసదరుచెప్పి
శివయాశ్రసనాలు దద్దె ప్రధానిమొదలైనవారుసభలోవుంన్నగాయిా
యిశ్వరుడు చెవిక్షత్రియుడు రాజునభయంవచ్చిరాజువద్దకుమాలవెట్టి
పెనసపంరం మునకెలుపెట్టగా రాజువాగులు సపరులు మొదలగువారందర్ని
నాపుడనగా యిశ్వరనొచ్చినసమాచారము వారికివివరిస్తుంటగా
రాజుమొదలయ్యెవారందరు సంతోషింపాండి యిత్తెబడువనుమ్మ
నేలుచెళిరి॥

తర్వాత యిశ్వరుడు మళ్లీ రాజులతో చెప్పుమెంన్నాడు వారుమొక్క
కులదైవత నిటలాంధనప్రాణాలు బ్రాంహ్మలబట్టువాయువుల్లోవెడలవగా
నెప్రకారం స్తానులు బ్రాంహ్మలబాత ప్రసవము మొదలయ్యెవివాహంల్లారాజు
ఆజ్ఞవారిగుర్తైకెంపుదర్శనంచెళికోటిబ్రాంహ్మణులు చెప్పసంపాదించ్చు
అంటుతర్వాత యిబాగుదానికివచ్చువజనాలు వారివారియగ్రహారాలు
చెరిరి. తర్వాత క్షత్రియులు రాజులు తమవద్దకు పుణ్యక్షేత్రము నాకేరంక్షము
కిమాలు ఆజ్ఞవారికి ప్రసవాలు కొంత్రాశాబాలువజనులుకి ఆజ్ఞప్రకారం
చేసివెరాలువారు సకలు ఆజ్ఞవారి ప్రసవంబెళి క్షత్రియులకు చెప్పము

నాడుగదా రాజుశిరము పడినాండు గనుక ప్రాధానమైన కమనాట్యము
సంతోషంగా ప్రజలు పెరిగి మత్తమింగా వెత్తెంతాలు పావన మొత్తి శిరస్సుపొతిం
చి అయ్యవారు సమర్పించెను అనగా బారలు నాను మొయ్యప్పటివి
ఘనమైన భక్త పావని తలనాత్మను కోరించడాలు అనిల్లమనముచ్చె
శిరస్సు సంప్రోక్షణించు అయ్యవారు పరుపించెను అనంగమునకు
రుద్రుని అమదు నా శిరస్సు ప్రక్కడి అయ్యవార్లు సమర్పించెను
ప్రకారం నాన్నలు వణంకు దరమున్నా మరకాయ ప్రెండవులు సమాచార
వారలు విని అయ్యవారికి సరి శిష్యులు గణములు మృత్యుంజయ
ఓరి అయ్యవారు ఘనమైన శివము కొడె హరానుతు నమ్మిననె వెనుకం
స్వరాలు ఊతాను పూర్వ పక్షం తెచ్చుని శిరస్సు ప్రక్షాళించక తెనవలె
మైత్రైన పక్షం పెద్ద వారాదెప్పగా నె అయ్యవారలు ప్రత్యక్షమైనెనుమయా
తొభక్తి శ్రీ ప్రసన్న అయినాను నిమ్మకాయల శివరు దక్షిత చిత్తను
మాయమ్మగారు రాయ పద్మ మంగాయిగదా నా ప్రసన్నాలు
నవెలెంతనవారికి బదికించవలెను అనగా అయ్యవారు లాలీషయేమ
అదెవరుతనమునకు మోము త్రిభక్తరికి పెంపు అయ్యవారు పిలుచరించినవల
సరివిబుచ్చి తెంచెను.

ఆనలువని వెంబడి పెళ్ళిమేని నగరు ప్రవేశించి
అవెంపరు మేమున్నే త్రివని యాంము పహలను పూర్ణంచె శిబహుమా
నములు సన్నానయు చెల్లించె మచ్చె రాజ్యాభిషేకం ఆబలాయన్ల
క్షేత్రయు తపస్సున వంద్ర రాజానాడేలు వృంక్షరి అనిభలాళులు విక్రమ
రాజు తొపెంపుమంలా వారగా ఆ అయుగ శిరస్సుబ్బాదం పెనుకొలాలు
యొంచము నా కదా

ఇక్కడ మూలమున ఒప్పులు కొనరాపు
యించపొర్లు తగపాయ ఘనంబౌ తపెనాతు వృంక్షవలెను సమ్మాయనుతు

ఈప్రకారంగా భోజనం పెట్టేటప్పుడు వెళ్ళినా వెంటనే వచ్చి సహాయపడితే.
కొంతసేపు అని యెంచుకున్నాను మరసనా ఆత్మకూరు పెద్ద అనగరహ
విశ్వనాధ పట్టెడపు సుబ్బారాయుడు అనే సాహుకారు వుండేవారు వారి
వెంబడి గా పెద్ద తిమ్మప్ప నాయుడు అనే సాహుకారు వుండేవారు
వారి వెంబడి గా పెద్ద వెంకటప్పయ్య అనే సాహుకారు మొదలైన వారు
వుదారంగా చందాలు మొదలైనవి ఇచ్చి ప్రోత్సహించి సహాయపడేవారు
మాకు తరువాత వచ్చిన వారు కూడా ఆ ప్రకారంగానే చెల్లిస్తున్నారు
వారి వెంబడి గానే గుంటూరు నుండి వచ్చి సహాయం చేసేవారు
వారి సహాయం వల్లనే మాకు ఆ సంఘం చక్కగా నడుస్తూ వున్నది
వేసవి కాలంలో సముద్రతీరం మీద పెద్ద పందిళ్ళు వేసి
ఎండలో వచ్చిన వారికి మంచినీళ్ళు మజ్జిగ ఏర్పాటు చేసేవారు
కొంతమంది వచ్చిన వారు ఎప్పుడైనా అన్నం తిన్నారు
వారికి ఏర్పాటు చేయడానికి సత్రం కట్టించారు అనగా
కూడా మా ఊరి వారు ఆ విధంగా సహాయం చేశారు
నాకు ఆ విధంగా ఆత్మకూరు వారి వెంబడి వచ్చిన వారి సహాయం
లభించడం వల్ల నేను తెలుసుకొని ప్రత్యేకంగా చెప్పుకుంటున్నాను
కాబట్టి ఆ సంఘం వారందరికీ కృతజ్ఞతలు.
ఆ సంఘం వారు ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోదగిన
మరొక సంగతి గురించి ప్రార్థన చేసేవారు అనే దాన్ని
గురించి చెప్పాలంటే పట్టణంలో ఏ విధంగా జరిగిందో ఇప్పుడు
ప్రత్యేకంగా సంఘం వారు చేసిన సేవ గురించి
నా మొదటి అనుభవం కొంత ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోదగినది
మొదలుపెట్టి ఏవిధంగా జరుగుతుందో చూసి పూర్తి
చేయడం వారి కృషి సంఘం ప్రార్థన సమావేశాలు జరిగాయి.

సాహసకార్యము మొత్తం తెలుసునా తులవళ్ళిగా పుండవలెను అని మాత్రమే వద్దన
వస్సుబాలు వృత్తిని చేర్చెను. అని చెప్పి మరునాటి రాత్రి ఆ బేతాళుని ప్రార్థన
విడిచి వెళ్ళిపోయెను అని బేతాళుడు విక్రమార్కునికి చెప్పి తిరుపతి తన జన్మ
స్థలము తెలియజెప్పవలసినది అనగా విక్రమార్కుడు వృత్తాంతము చెప్పుచున్నాడు
ఆగ్రహాస్త్ర గౌరవముగా వర్ణించెను ఉప్పరివాడు కానుకభాగముగా
నవరత్నముగా జన్మించెను మునుగా పుండ్రయ
తెగి తెరగలేక పోయెను కాంతాని తమ మొండితల తోనె సంభాషణం చేసెను గాను
జన్మించినటువంటి పున్నమి దాపుటి అని విక్రమార్కుడు చెప్పగా బేతాళుడు
కథాప్రారంభముగా వృక్షం ప్రవేశించెను. పదునారవ కథ సమాప్తి.

పదియేడవ కథాప్రారంభము.

మళ్ళీ విక్రమార్కుడు యథాక్రమముగా బేతాళుని
తెచ్చుకొనుచున్నప్పుడు గా బేతాళుడు కథ చెప్పుచున్నాడు. ఉజ్జయిని
అనే నగరమును ధర్మశీలుడనే రాజు రాజ్యభారం చేస్తున్నప్పుడు
ఆ నగరములో ఒక ముసలి వాని వెలుపల వారు ఉండెను
మూడు తెలివిగల ఆ వేషధారి ఒకదినం తన స్నేహితునితో
కలసి వనమునకు వెళ్ళి కొంతసేపు తిరుగుచుండగా
వని యందు ఒక దేవాలయము కనుపించెను
గనుక అది చూసి మొక్కుకొనుచున్నప్పుడు ఒక స్త్రీ కనుపించెను
వివాహము చేసుకొనవలెను అనగా తన్ను ఆ దేవాలయమునకు తీసుకొని
పోయెను పిలచి ఆ దేవాలయము లోపలికి పోయి చూడగా
వెంటనే ఒక పెద్ద బావి కనుపించెను. అందులో
తన వృత్తాంత ప్రకారంగా సాహసకారులు మొదలైన వారు
తమ తలలు నరికి బావిలో పడవేయుచుండిరి

బహుసుందరంగా సులక్షణముగా ఉన్నది అనగా రాజు చిత్తమునందు
పుత్రరత్నము యొక్క తుంటరితనమును తెలుసుకొని ఆ తెంచ్చుకత వ్యవహారము
మాంత్రికుడైన ఆ తెంచ్చుకను బాలుడు ధర్మము తెలుసుకొని
[illegible] తెంచ్చుకను మనం తెలుసుకొనుటకు [illegible]
[illegible] పుత్రరత్నము [illegible]
[illegible]
అయిన తర్వాత [illegible] అనుభవం అయిన తర్వాత
స్త్రీపురుషులు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
రాజు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] తెలుసుకొనెను.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కానను అని పొలుతుండగా తెలివి అశ్వప్రవేశం చేసెను యీసాలభంజిక
మాంగల్యమైనా విలగడా వెలిలో ధనాగం మొదటి యమ్మరకు అనిచె
చెల్లటువిక్రమరాజాలక్క చెప్పె తెలియచెప్పమన్నది అనగావె
విక్రమరాజు చెప్పబడెను గదా రాజు పంపు తెలుపుత్ర సాలభంజికం
చెక్కినాగమ్యూరాజుకథ మొదలనగాం బొమ్మ వదన్న
చెప్పెవి అనె ఓపుడు విక్రమరాజు బహు తుంన్నా దరారు బహుత
ప్రకాశించివాండు అవిడివన్న అన్నెవ్వేవతలు వున్నారు బహుమన
ప్రకారంగా ... వలెను అని ... తెలుపుచున్న
వి రాజు ... ప్రాణ ... తాకావనెను అనగా ఎవరు
తొలుత ... సహాయ ... తెలుపు
ప్రాణాలు ... మొదటి ... పెట్టాలని
చిన తర్వాత అశ్వప్రవేశం చేసెవి వి పెట్టాను ... మొక్కనాగ
నాలుగురక్షించుకొనెను ... ధనాగం మొదటి
అనగా నేనెవ్వాళ్లు మొదట ప్రకారంగా ప్రవృత్తి సింహాసనం ప్రవేశించెను. పది
హేనావ కథ సమాప్తి

పదహారోకథాప్రారంభము

మళ్లా విక్రమరాజు యథాప్రకారంగా పోతూవుండగా
నిలిపి తుని సప్తదశం శ్రీ బొమ్మ ... చెప్పుచున్నది ఎట్లనగా
త్రిపుర అనె నగరమున్నది ఆ పట్టణంలో ధర్మేశ్వరుడనె రాజు రాజ్యాలు
చేస్తూవుండగా ఆ నగరంలో వక బ్రాహ్మణుడు మనిషి వేదవేదాంగాలు తెలి
... తపస్సు ... కుమారుడు అతనికి ... పాండిత్యము కలిగి వుండగా ఆ బ్రాం
హ్మణుని కుమారుడైనవాడు పాదచారి ... వరకు ... పెట్టి
దేశదేశాలు తిరుగుతూ మాత్రం ... మార్గమున్నది వక నగరమున చూచి
పింగావ వకతాళి ... వెనక ప్రాణం తెలిసినా ... సుదూరమున

ప్రకారం చి॥ అమ్మగారి మొదటి ప్రసవం చేయుటకు నేను వెళ్ళాలనుకొని
అమెరికా దేశానికి బయలుదేరాను. అగాను తరువాత చేయవలసినవన్నీ
నా గాని అక్కడ అమ్మాయి ప్రసవం నాటికి పుట్టింటికి రాలేదు కనుక
అదే దేశానికి నేను వారితో కలిసి ప్రయాణం చేశాను
మొత్తం ప్రయాణం చేస్తే నేను నా అమ్మాయి గురించి ఆరాటపడుతూ
వాళ్ళను తొందరగా దేశానికి వచ్చినట్లే ప్రయాణం చేసుకుని మొత్తం ప్రయ
ాణం చేసిన మొదట్లో ఈ దేశానికి పెద్దదైన బాధలుగా తోచాయి మొత్త
మీద నాకున్న పని వల్ల కొంత తెలియకుండానే మా అమ్మాయి కూతురు సంతోషా
నం చేసి ఆ తరువాత అమ్మాయి ఎడతెగని వరుస చేస్తూనే ఉంది
మొదటి సారి అమ్మాయి పాపకు మొదట ఆరు సంవత్సరాలు ప్రసవించి నమ్మకం
అన గానే గుర్తు రాని కలిగిన ప్రకారం గా కృష్ణమూర్తి తో పెద్దవాడు ఎక్కువ త
ప్పు చేసి పుట్టిన అమ్మాయి మొదటి పుత్రిక ప్రసవం పూర్తి
ని మొదట మేము అందరం కలిసి కొత్త ఇంటిలో ఉండగానే మా అమ్మాయిలో
మొదటి చిన్న నాటి కథ

నేను బర్త్ రోజు పెట్టుకుని కొండకు వెళ్ళినప్పుడు
నాకు ప్రయాణం పై కొంచెం భయం అనగానే అమ్మాయి మాకు మనస్సులో ఆగదా
నేను తిరుపతి వెంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించి నిత్యం పూజలు చేసిన
పుణ్యం నా కుటుంబానికి రక్షణ ఇవ్వాలని కోరుకున్నాను మా పెద్దమ్మాయి
తోటి సౌకర్యాలు కొంత క్షేమంగా ఉండాలని అనుకుంటూ బయలుదేరాను అమ్మ
వారు అమ్మ ఇచ్చిన అక్షింతలు తలమీద వేసుకుని అమ్మవారి
దయ వల్ల ప్రకారంగా ప్రతి సారి ప్రయాణం చేస్తూనే ఉన్నాను ఎక్కువ
మొత్తం సౌకర్యం పొందిన సుఖమైన ప్రయాణం కూడా అయితే తాము
కాబట్టి ఇప్పుడు ఆ దేశానికి వచ్చి నాలుగు సంవత్సరాలు గడచిపోయింది
అమ్మాయి ఇక్కడ ఉండటం వల్ల క్షేమంగా కొంత బాధ్యతలు తీరుతున్నాయి

బాయిప్పగానె ఉన్నవారు ప్రసన్నులు ఉండం విఘ్నములుండ్యాలేమితో
కూంతేవిమి చెప్పమని గా విక్రమ రాజా చెప్పుతున్నారుగదా బ్రాహ్మణుడు
వృద్ధ భక్తి తో తపస్సు చేసెను గనుక ఉన్నవారు ప్రసన్నులు ఉండిరి
రుశేత్యాదులు వృద్ధ భక్తి తో తపస్సు చేయిలెను గనుక విష్ణువారు
సంవత్సరాలు కొంతెడు అనగా భేతాళుడు యుద్ధాప్రకారంగా పైత వృక్షం
ప్రవేశించెను భేతాళకథా సమాప్తి ॥

ప్రథమ దిన కథా ప్రారంభము

మళ్లీ విక్రమార్కుడు భేతాళుడని యుద్ధానుక్రమంగా
భేతాళుడు నీ పట్టుకుని వస్తున్నప్పుడుగా భేతాళుడు కథా చెప్పుతు యున్నాడు
గదా మొదటను ఒక నగరమందు ప్రకాశ్వరుడు అనే రాజు రాజ్య భారం చే
స్తుండగా ఆ నగరమందు గౌరీపతి అనే బ్రాహ్మణుడు పుత్ర సంతాన
సంబంధాన్ని ప్రసాదం గా ఏలత వృద్ధాపనం మొదలు నది నిశిన పట్టుకొన్న
సంతానము కలుగక బహు దైన్యంలో విప్రుడు గౌరీ పతిగా నాత్రి
తెప్పత్ర సంతానము లేదు మెరి ధనవంతుడు అనగా బ్రాహ్మణుడు చెప్పుచు
గవా శనిగ్రహ దోషం వల్లనే ఈ పుత్ర సంతానం కలగ లేదని అని చెప్పె
నప్పుడు ఆ ప్రకారం గంధపు తోట శనిగ్రహ నివారణము చేసి తర్వాత పు
త్ర సంతానం కలిగెను పుత్రుడికి రాఘవుడు అని పేరు పెట్టి చదువు
చెప్పించారు వేదశాస్త్రము అని భోజనాలు ప్రార్థనలు విద్యలు
మొదలు నేర్చుకొని పెళ్ళి చేసుకొనగా సరస్వతీ దేవి గతి తెలిసెను
తరువాత పుత్రుడు ఒక్కనాడు తన ఇంటి ప్రవేశించెను ఆయన
రంభ లాంటి స్త్రీ తపము చేస్తున్నప్పుడుగా కొంతకాలము నుండి
కాం సుఖాలు విడిచెను అప్పుడు ప్రసవాలు దుఃఖాలు చేసి
ఆ వెలుతురు చెంత ఉరకలు వేస్తు భర్త వద్దకు వచ్చి ఆయన

ఆ తెలివి యిచ్చి వుండ్లైన రాజు యొక్క సేవకులు ఆతి భువనగిరి లక్ష్మా
రత్నం చెప్పు వుండ్లైన యొక్క బెంచివినం యివ్వగా దాగిన్ని సంబంధ మైనవారు
యిపవారు వ్యక్తైనా సూర్యుడు యిధు మీద యిచ్చి నిధి చెప్పినట్టివారు
వాటి బెంచి వలయింద్ల వారంబటియు ప్రకారం గాండ్ల సేవకులు దాదాపి
యునవి బట్టు యిచ్చిగా రాజుచేతను యింటోనున్నారు కౌశల్యను వెయ్యేల్లి
మండపాన్ని ఆజ్ఞాపించెను ఆజ్ఞానుసారంగా కొత్త వారు దాగినటి
యిచ్చిని పెండ్లి గోలలాన వెళ్లిన దొంగలు దురుది వారు యిండ్లుపెట్టిన్చి లెక్కెత్తా
కొం విడవకుండ్లైనా యింద్ల వారసిగాం యొక్కండ తన యొక్క మాతృత్వం
సింతేమ కన్నెలు గాని విడవలేదు నాలుగు వాని మారణాన్ని కపురలేకుండు
అతని భార్య వసంతం వృత్తాంతం యేమనుకొని వేగాలవరకు పారవేసి వస్తు
వుండ్లగా వారికి దొంగలు పెరిచి పెట్టి వున్నారు దానా యొక్క
మారణం తెరలేదు యింద్ల నేనాము వరస్తాప్తి యింటి యింట్ల
నిమిత్తంగా సొంత్రం గారు పాయ్యాలికే వారు యిప్పుడు యని యొక్క వృత్తాంతను
నాకుల పాలించెనె నికు అనేకం గా ద్రవ్యం పెట్టుచున్నారని యినవనం
గా చెప్ప కాగా లవకోమట ఆంశికం ఇచ్చుతున యొక్క కొమ్మెనట
గ కొంగంథురి విరా పాంచెలి యిచ్చెను.

ఆంగ ప్రెంవర వెంట దొంగలు రాజున అతన్ని
యివుంగాసున ద్రవ్యాలు వుండ్లై స్థళం బలు పెట్టి అద్రవ్యాలు వదనము
యిటిస్తుని తన యొక్క యోగం పెట్టు కొని సెముండ్ల గా దొంగ బాబి
చెప్పు యింట్లు యగడా నా యొక్క భాగసా వద్ద వుంచు పెట్టి యింట్ల
యొక్క వస్త్ర ద్రవ్యం యిచ్చినా యిలనగా విరిమేడు కొత్తైన నారులవద్ద
వుంచు పెండ్లి తరాల్లు దొంగ స్త్రీ చెప్పు మూన్నాళ్లు గడామరి వచ్చి
ప్రళంబ అనేకం ద్రవ్యం భాగస్వామి నరవుం క్షీణస్తు శరు యిచ్చి
ఆ ద్రవ్యాన్ని పెట్టుకొని యెంత భువనగిరి లో పారు చెప్పు వుండ్లి

అనిస్తే తో చెప్పినాంగా తన మొదట్ల ప్రాకారమున్ను అంతర్యామిత్వం పచ
చేసినవారుగనుక తన మొదట్లుంటి చెప్పినప్రకారం త్వర్గా గుర్తుచూపినస్థల
స్థానంలు ఉత్తర్వు తీస్కుని ఆ వరంగల్ నగరం ప్రవేశించ్చి ఉక్కడనుండు
ఒక కొట్టుకున్న క్రమం కృష్ణ తోమ్మది వారు చేసి వాళ్లు ఆస్థితిలో తాల్యాకం గా స్వంత
గా చెప్పినంబిచరించవలెన్ను ప్రవర్తించెను అప్పుడు వచ్చి బ్రాహ్మణులని కొలి
చి ఉమామహేశ్వర దేవతలంగా తత్వం మొసిన బ్రాహ్మణులు తో సంబంధం ఎల
ప్రుండగా గా భక్తి ఉండి అప్పుడు ఆ బ్రాహ్మణులు వెళ్లి తర్వాత సామాను.
తర్వాత స్త్రీ వివక్ష సంపూర్ణ ప్రసూతం తెలిగా మొదటి బక్క ప్రభువు తో
శుద్ధ బ్రాహ్మణుడు మొదటి జనికే పుట్టిన వారు గద్య బహుదర్శ
ఇచ్చిగా ప్రంథ్య శాస్త్ర వంశం ప్రకృతి పత్రికలో చిత్త చెప్పిన శాస్త్ర
వెతుకుచు చేసింతవారు తిరిగి నెడి వారిని రావాలు ఎంతొ
తే నిన్ను చంపుతా నని పుట్టిన వచ్చి సామాన్య చేసి ముఖ్యముల ప్రకారం
గా చేసినవి అని చెప్పిన విధం ఆయి శివుని మొహంలో చిత్త మొదటి
నూపాసుకుని తోటలు నివసించిన ప్రదేశంలో నిమ్మల ఉపాయాలు
అని చెప్పినా రాముడు ఆ రాత్రి తోలమంది ఆ ప్రకారం గా వాడు
ఉత్తరం చేసిన పూర్వీకులు ఉంచి పెంపర్లు వారికి నూలు వీవది వారు
వారి జనులు వారు బలం వచ్చి ఉన్నారు.

రాజు కొప్పు ప్రసంగంతో సంతోషించి శివ
మనుషులు ఎవరు సంతోషంగా శివుని ప్రార్థన పాలించెను.
అయ్యవారు ప్రభువు ఆ కాలానికి రాజులు వచ్చి నిర్మించిన ప్రకారం
ఆసక్తమైన ఖిల్లారం ఆ తన స్వాధీనం ఉంచి రాజ్యం భారం
చెప్పుకుంటూ గాంగా మాత్రమే తనని భూమి ప్రతిష్ఠ లక్ష్మీ వారు
పై తెలుగు రాజులు లక్ష్మి తన కాకతీయం మొదటి వారు
ఆ ప్రకారం గుప్త స్వాతంత్ర్యం తీస్కుని తోటి వచ్చి గంధర్వస్థానం

వెళ్లప్రయాగమునకు పోయి పిండప్రదానము చేసి పిండములు ఆ ముబ్బ ఉప్పు చుండగా
ఆ చేతులు నీళ్లలోనుండి బ్రాహ్మణ చేతులు వచ్చినందుకు చేయి రాజపుత్రుడు
ఈ బహుమంచి వాత్తనతీవంశమును అని భట్టితో భేతాళుడు విక్రమార్క
మహారాజుతో చెప్పి ఈ అనుమానము తీర్చవలెను అని తెలియజెప్పెను అని
నగా విక్రమార్కరాజు చెప్పుతున్నాడు ఆ గవాక్షరమునందు అని చెప్ప
గానే భేతాళుడు చెప్పవలెను అని గొల్లుమనగా విక్రమార్కుడు తెలిసిన దానిని
విక్రమార్కరాజు విస్తారంగా చెప్పుచున్నాడు ఆగండా ఆ మొత్తమును
సంపాదించెను కనుక ఆ పిండములు చెయి రాజు తల్లి తండ్రుల రాజు తనకు
పుత్ర సంతానం లేదు అని బుద్ధిలో వచ్చెను వీరందరును అనుభవించా
తల్లి వివాహము చేసుకొని ద్రవ్యము నిర్ణయించిన నగరమునందు కన్య
స్త్రీబీజం వెలకు తెచ్చి రాజు కన్యాదానం జాగ్రత్తపించుకొని
కొనుక్కొని భార్యకుమారుని భేతాళుడు మళ్లీ వెళ్లి తెప్పి తమ వృక్షమును
ప్రవేశించెను పదిహేడో కథా సమాప్తి ||

పద్ధెనిమిదో కథా ప్రారంభము ||

మళ్లీ విక్రమార్కరాజు మధ్యరాత్రముగా భట్టితోకూడి
వెళ్లుకొని వస్తువుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుచున్నాడు ఓ రాజా విక్ర
మేటుం అనే నగరమందు పిరికి దుర్మార్గుడు రాజ్యపాలనం చేస్తువుండ
గా రాజు వద్ద నా దయచేయుమా గానక్కర తెలియజేయుము పుణ్యముగా సం
స్తుతిరస్తుంది వ్యాటుకు వేళ్లు వెంబడి తెచ్చుకొని జనకుడు పెట్టుకొన్న
పోతుపుండ్ల గారాజు వెంబడి గాలాగ్రామ మునిశాపంచే వారు తమ వారము
తెప్పవుండగా రాజు నగరంలో చిప్పిన రాజాతో ఆయన మొత్తం ఉన్నాగా
శుభదినాలు వారు బాబాబి ఆ వారుల వారం తో ప్రవేశించెను అక్కడ
భగవద్భక్తులు తామరాత్రి వేదపఠనం చేస్తువుండగా దాని బాబాలు

రాజు దానితోడ కలసిమెలసియుండగా ధనపాలుఁడను వనపాలుఁడు పెరుగుచున్న పుష్పములు చే
స్తువుండఁగా వృక్షము పై సుఖముగా కూర్చుండి పక్షి ఒక్కటి మాటలాడుచు
బలుకు రామా తేజముకై బంగారు పుష్పము లక్షణం వృక్షం వచ్చి రత్నములు స్తున్నది
గనుక నేను యీ యొక్క సంగతి నేను ప్రభువారికి విన్నపం చెప్పు ప్రభు
చెంత కొరకై వస్తున్నాను అని చెప్పుచు వుండగా ఆ వనపాలకుఁడు వచ్చి తా
ద్రై వచ్చి రాజును జూచి నీవు మనసున కేసునాటకంబు వస్తువులు
యేడ్చ నుండ వచ్చినావు అనగా రాజు చెప్పుచుండఁగ ధనపాలుఁడు
కోపము వచ్చి వెళ్లే వేటకు నా వెంబడి వుండఁగా ముంగిస తప్పి పడి
తంపిడి యా అరణ్యం వెళ్లెను అనగా విశ్వేశ్వరుడు చెప్పు చెవులగదా
నేను నీకు ప్రసన్నుఁడనైనాను నీకు కావలసిన వరం కోరుకొనుము అనఁగా
నేను యేమి చెప్పుదునని యిట్లనెను గదా
స్వామి మీరు ప్రసన్నులైతిరి గనుక
నాయందు కృపయుంచి యింకొక కన్యకతో వివాహము చెయ్యుమన్నాఁడ
నగా విశ్వేశ్వరుఁడు తన యొక్క కుమార్తెను గంధర్వ వివాహము చేసి
రాజుకు యిచ్చెను రాజు తనకు ప్రాణేశ్వరీ సహితముగా విశ్వేశ్వరు
డు తన యొక్క కుమార్తెను రాజు వెంబడి కాపురానికి పంపెను.
తర్వాత రాజు తన యొక్క కన్యను వెంబడి పిలుచుకొని తన యొక్క
నగరుకు పోయి తనని వస్తు వుండఁగా మార్గమందు యేకాంతముగా పడుతూ
వుండఁగా సూర్యుఁడస్తమానం అయింది అని వృక్షం క్రింద వుండి
యుండి రాజు తన యొక్క స్త్రీ తన కౌగిలి పుచ్చుకొని
చేస్తువుండఁగా ఆ నడిరాత్రి కాలమందు వృక్షము మీఁద బ్రహ్మరా
క్షసుఁడు రాజస్త్రీని భక్షించవలెనని యత్నము చేసేటప్పుడు రాజు లక్ష
ణముతో చెప్పుము బ్రహ్మరాక్షసుడా నీకు కావలసినది అడ్గు యిస్తాను స్త్రీ
ని మాత్రం వ్యర్థ మాడవద్దు అనఁగా యేమి చేయవలె నని యడ్గను

ఘనంబైపసిబ్బా యవత్యాతనగునెరా క్షసుడు వెప్రయుస్సాలుగదానెను
ఆప్రకారంగానె యీభవసంవత్సరము యిప్పుడు తర్వాత రాక్షసుడువచ్చె
ఆవెనగ యీమొక్క నగరంలో వొక బ్రాహ్మణుడి కొమారుడు యీవూరికి
క్షాంతరం తెగ్గిపంచెనాకు తెప్పించ్చావలెనని
నెరా జాతి తెలంబుదు వచనం విన్నారు యీమొక్క వచనం
వినిపించ్చారు రాక్షసుడు యిక్కడనిడిచి వెళ్లే తరవాత రాజు తనమొ
క్క నగరానికి వొక బ్రాహ్మణుడి వద్దకు పంపించి
యిచ్చె ప్రభు యీయనమొక్క నగరం వచ్చి యిందు ప్రధానిని పిలచి
రాజు తన చక్రవర్తి యీవూరికి యిందు యీవర్తమానం పరుగా
ప్రధాని వృత్తాంతం చెప్పినారు ఘనముగా చెప్పిన యీ వృత్తాంతం
వెళ్లినారు శాస్త్రం యీప్రకారంగా వారికి చెప్పినారు అయినను
యిది యని ప్రధాని చెప్పుతుంటారు

ఏకటువంటిన వస్తువులు యీ బుద్ధి యీరక్షరం
తెలుధనము యిప్పు ప్రాణము నిలుపగలను ప్రాణం ధనముతో
బిక్షరిని సంవత్సరం గాను యీప్రకారంగా ధనము యిచ్చినది
యిది యిచ్చె ఆప్రకారంగా చెప్పినారు వృత్తాంతం పనిలు
ఈ బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణుడి వినగా చిత్రం యిచ్చె
తెప్పించ్చాను తమరు వలెను అనగానె ప్రధాని చెప్పినది
వంటి యీ నగరంలో బ్రాహ్మణుడి
ధనం పరిపాలిస్తున్నారు అనగానె ఆ బ్రాహ్మణుడు తన మొక్క
ప్రాణము తెచ్చిన నామొక్క యింటికి వచ్చె
వంటి పిల్లవాడికి యిస్తున్నది ఆ బ్రాహ్మణుడు
అప్పుడు తన మొక్క కుమారుని రాజుకు
తరవాత రాక్షసుడు వచ్చె రాజు మొక్క పట్టణం రాక్ష

సుకాశి వెంబడిగా పెండ్లి చేసి ఆ బ్రాహ్మణుడికి ఇంటికి వచ్చి చిన్నవాన్ని చూ
పించగా నె రాక్షసుడు చెప్పుచున్నాడు భూతవాక్యము ఇన్ని వాడు నా
మొక్క మనసు సంతోషంగా ప్రసన్నుడు గనుక ని వృధ చిన్నవాన్ని చంపి
ఉండిపోయెను అనగా నెల ప్రత్యక్షమై తల్లి తండ్రి చెప్పిన తండ్రి తండ్రులు
పెట్టుకొనెను రాజు తన మొదటి ముఖ్యం పెట్టి చేసిన నా నిర్ర సూర్యు
మానవులు తప్పు బ్రాహ్మణుడు ఆయన వాడు నవ్వెను ఆ భేతాళు
డు విక్రమార్క రాజుతో చెప్పి ఆ చిన్నవాడు మరణకాలంలో నవ్వినాడు
అది తెలియచెప్పు అనగా విక్రమార్క రాజు చెప్పుచున్నాడు ఆ చిన్న
వాడు నవ్విన కారణం ఏమిటంటే తల్లి తండ్రులు తన సంసారం కొరకు త
న ప్రాణం అమ్ముకొన్నారు అమ్మినారు గనుక ఎవరు ఏమి చెప్పు
కోవలెను తల్లి తండ్రులు తొలుత చంపుతున్నారు నగరంలో వర
రాజుతో చెప్పవలెనంటే ఏమి చెప్పవలె క్షత్రియుడు చంపుచున్నాడు
ఇప్పుడు మనదికి ఎవరు దిక్కు ఏంతని నా మొరలెవరికి చెప్పవలె నన్ను
వచ్చిన తల్లి తండ్రులు అమ్మినారు ఆ ధర్మం పాపం సంభవిస్తున్నది నా
కు మోక్షం వస్తున్నది అని చిన్నవాడు నవ్వినాడు అనగా భేతాళుడు
చెప్పుచున్నాడు కదా.

భేతాళుడు రాజుతో చెప్పినాడు కదా ఆ చిన్నవాని
చంపవచ్చునా తమ మొదట్ల చెప్పిన రాక్షసుడు చెప్పెను అని భేతాళుడు
విక్రమార్క రాజుతో చెప్పగా రాక్షసుడు మొదట కారణం లేక చిన్నవాన్ని
చంపవచ్చునా అని చెప్పుము తెలియచెప్పెదని అనగా విక్రమార్క రాజు బహు
సంతోషం సంభవించెను అని చెప్పి పతివ్రత ధర్మాలు చెప్పి చెప్పు
చున్నాడు కదా ఆ చిన్నవాని మంచి చెడు చాలా కారణంగా ఉండెను
పెరిగిన కాలంలో తల్లి తండ్రులు సత్యావతి చెప్పిన భక్ష్యం
చదువు సత్యం సంపూర్ణ శరీరం పోషణ కొరకు చెప్పి తెలియచెప్పి

త్రాసు సమానంగా యుంచిన వేసులు సత్యంగా తండ్రి శరీరము యొక్కమాం
సంభవించబడెను రాక్షసుడు భయపడి నేను యిచ్చినవారి గ్రహించవలె
లేదు అని మోసపు వచనముతో మోసగించకు అని రాక్షసుడు రాజుతో
చెప్పె రాక్షసుడు తనను నాశనము చేయును అని విక్రమ రాజు భేతాళు
నితో చెప్పగానే ఆ చిత్రకారుడు పైకి వచ్చి తన పై ప్రవేశించెను అని
యని మొదటి కథా సమాప్తి॥

పంతొమ్మిదవ కథా ప్రారంభం॥

మళ్ళీ విక్రమ రాజు భేతాళుని యథాక్రమంగా
పెట్టుకుని వస్తూవుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుతున్నాడు కదా
విశాలం అనే నగరమందు విమలుడు అనే రాజు రాజ్యభారము
చేస్తుండగా ఆ నగరములో అర్థదత్తుడు అనే వర్తకుడు ఉన్నాడు
వాని కొమార్తె మోహనావతి అనే కుమార్తె వుండగా ఆ కాలవతి అనే నగర
మందు మనోరత్నుడు అనే వర్తకునికి యిచ్చి వివాహం చేసియున్నారు.
ఆ వివాహిత అత్తగారింటికి వెళ్ళి కాపురం చేస్తువుండగా సంభాషణ
ఆ వివాహిత వెంట భర్త దేశాంతరం వెళ్ళి మధ్యలో వేల వేటుకలు చూస్తువుండగా
గాంధారనగరము యొక్క రాజు దృష్టి పడెను అప్పుడు ఆమె
యొక్క సౌందర్యం యొక్క శరీరం తన పుండ్లు చూసి
మోహం అనుచు చూపు దృష్టి పడినప్పుడు శరీరం ప్రవేశించగానే రాజు
చూచి యొక్క వ్యాధితో వ్యాకులపడి పడియుండెను అప్పుడు
మరణించి మోహము యొక్క వెంట తెగలి పడియుండెను.
రాజు ఆ కోపముతో శరీరం వ్యాపించి భయము చెంది పట్టి వాంఛ
లేకవుండగా రాజు యొక్క ఆ రాజ్యజనులు అనేక విధాలుగా పుణ్యభార్యలు
చెప్పి పట్టి తీసి సాగుతూ ఆంత్రపురము విడచెను యింవలనమూవం

మోహనమనెన్ని విని రాజపుత్రి స్త్రీ బుద్ధివల్ల విక్రమరాజువేమా
త్రీస్త్రుని ఆలింగనం చేసుకుని ఆస్త్రీ ప్రాణం విడిచెను యీప్రకారంగా వృక్ష
చెట్టు ప్రాణం విడిచినారు అని బేతాళుడు విక్రమరాజుకు చెప్పి వారి వారిలో
చివరికి ఎవరి ప్రాణం ఎక్కువ తెలియచెప్పే అనగా విక్రమరాజు చెప్పుతాం
నాథుడగదాన్ని తీసుకొని పెంచుకున్నవాడనగా బేతాళుడు అలాగే మాట్లా
ఎట్లాగు అనగా విక్రమరాజు చెప్పు తెలుసునాడుగా రాజు స్త్రీని బాగా
చిదానితో సంభోగంబు యీడాన్న ఉన్నతలం తెలుగన్నమదనుని వ్వా
ధత్తో ప్రాణం విడిచెను భాగం భావించినాన్ని ఆరాజు తనకు ప్రాణము
చిన్నది దసుని శ్రద్ధతో ప్రాణం విడిచెను కన్న యీని శత్రుగాని తో పోడు
స్త్రీని విడచెను వ్యర్థమైనది కన్నదనగా బేతాళుడు యథాప్రకారం
గా ప్రేతవృక్షం ప్రవేశించెను యింతటితో కథా సమాప్తి

యిరువయెంకథా ప్రారంభము

మళ్లా విక్రమరాజు యథాక్రమంగా బేతాళుని
పెట్టుకొని వస్తువుండగా బేతాళుడు కథ చెప్పుతాం విను పూర్వకాలం
ఆనగరమందు విరశైను ఘనవెంబు రాజ్యభారం చేస్తూవుండగా
ఆనగరంబున విరశైనుడు అనే ఒక బ్రాహ్మణ విద్యాలు సకల శాస్త్రములు
చదువుకొని అనుగుణ పెద్దనాళ్లు గడపుచుండి మెదుంచి సంపదలు
కూడబెట్టి రెండుగాండ్లు పర్యటిస్తూ పటంగా వుండి యీమూడోగాడు
వైరాగ్యోక్తులు ద్రవ్యంతో తన గృహం ఒప్పచెప్పుకుంటూ వుండగా
వారు తిరుగుచు ఆనగరంలో వుండగా వక దుర్మార్గుడు ఆ ద్రవ్యాలు
పోగొట్టెను రెండవగాడు క్రొత్త స్త్రీయు వేశ్యల వ్యాపారం చేసెను ఆ ద్రవ్యాలు
ద్రవ్యాలు పోగొట్టెను నాలుగవ ఆనగరం తర్వాత చెప్పువుండగా గాడు
గాంధారం నూరు ఏండ్లుబాలు దగ్గర వుండి ద్రవ్యం దండుగ చెరిరి అంట్లు

వెళ్ళవాండ్లున్న ద్రవ్యము పోగొట్టుకొనెను. ఆ ప్రకారంగా మాంగురు ద్రవ్యం
పోగొట్టుకుని తగిన్ని తండ్రి వారి మొత్తాన ఉన్న తలబాబు ఆనెబుగతి
నిండా ఇల్లు విడిచి తిరుగుతు త్రిపురాంతకం గన్నవరం నయనగిరులు తన యొక్క
స్వగ్రామం విడిచి తిరిగి కాశీక్షేత్రం చేరుకొని అక్కడ విద్యాభ్యాసం చేయను
[illegible] పెద్దలవద్ద నయనగిరులు వచ్చి విద్యాబుద్ధులు నేర్చుకొని
బ్రాహ్మణులకు [illegible] వారి యొక్క శిష్యులుగా ఉండి
గాన శిష్యుడుగా ఆ బ్రాహ్మణుల వారి యొక్క స్వరూపంబు ప్రసన్నులైరి
[illegible] చేసెను నయనగిరికి మంత్రోపదేశం చేసెను. ఆ విధముగా
ఆ మొదటివారు పండితులు మంత్రోపదేశం చేసిరి. యతీంద్రులు
తమ పాదములు [illegible] ఉపదేశించినందుకు [illegible]
తీరము [illegible] ఆ ప్రకారంగా మంత్రించ
గారు [illegible] మంత్రించగా [illegible]
[illegible] మంత్రించగా [illegible] స్వరూపం
[illegible] మంత్రించగా [illegible]
ప్రకారంగా [illegible] మంత్రం నయనగిరికి ఉపదేశం చేసెను.

తర్వాత నయనగిరులు గురువుల వారికి నమ
స్కారము చేసి [illegible] తమ యొక్క నగరానికి పోయి
[illegible] నయనగిరులు ఆజ్ఞ [illegible]
[illegible] ప్రవేశించి [illegible] ఉపదేశం చేసి మంత్రం [illegible]
[illegible] ప్రకారం [illegible]
[illegible]
[illegible] నయనగిరి [illegible]
[illegible] నయనగిరులు [illegible]
[illegible] నగరానికి [illegible]

మంత్రవాదులలో వెఱ్ఱి వసనరితేరమందు తప్పనిండ్లా బహుమానాల [illegible]
ను దాని మంత్రపరీక్షం చేసారు తెచ్చె కేశంతో మెచ్చి తెప్పించి [illegible]
చ్చి [illegible] సంజీవని మంత్రము చెప్పి అనుభోగం [illegible]
శవాన్ని పరీక్షించె కొరకై సంఘలవారు ఉపదేశం చేసిన మంత్రం జపిం
చగాని [illegible] తెచ్చినమంత్రం వెఱ్ఱి వసుడు మంత్రించగా [illegible]
బలం [illegible] సాధం [illegible] మంత్రించగా [illegible]
[illegible] మూడవవాడు మంత్రించగా రక్త మాంసాలు [illegible]
నాలుగవవాడు మంత్రించగా [illegible] సింహం [illegible] బహుమానం [illegible]
[illegible] నలుగురిని భక్షించెను అని భేతాళుడు విక్రమార్కునితో చెప్పి [illegible]
నలుగురిలో [illegible] తెలివితక్కువవాడు [illegible]
చెప్పుమనగా విక్రమార్కుడు చెప్పుతున్నాడు [illegible]
[illegible] వృత్తము [illegible]
విద్యవలన [illegible] తెలియక [illegible] ఉపదేశం చేసిన [illegible]
వాండ్లు [illegible] ఉపదేశం చెప్పి [illegible] వృద్ధ [illegible]
[illegible]
[illegible] అమరకం [illegible]
[illegible] వాండ్లకు [illegible]
అని విక్రమార్కుడు భేతాళునితో చెప్పగా భేతాళుడు [illegible] మఱ్ఱిచెట్టెక్కెను.
ఇరువైయొకటవ కథ సమాప్తి

యిరువైరెండవ కథాప్రారంభము

మళ్ళీ విక్రమార్కుడు భేతాళుని [illegible] వెళ్ళి
మోసి వస్తూ వుండగా భేతాళుడు [illegible] విక్రమార్కునితో

నగరమందునంతా మనోహరమై వెలుగు బహుధ్వనులతో ప్రతిగంభీరంగా
జ్ఞానాభారం చెప్పుచుండగా ఆ నగరంలో విశ్వనుడనే బ్రాహ్మణుడు బహుతప
స్సు చేసి శ్రేష్ఠుడై పుణ్యగతి చేత లోకాల ప్రవేశించుటకు వలెను యజ్ఞము చేసి
శ్రేయోభిప్రాయంతో దుర్వాసుడిని వీరిట్లు శివ బహువిధాలుగా తెలుపుచుండగా
బ్రాహ్మణుడు వాసుదేవ కృష్ణ సంస్కారాలను నిర్వర్తించ వలసి యున్నందున
కోరలున్న తత్త్వముతో ఒప్పుకొనుటకు అనగా వారు చెప్పుచు సందర్భము
గదా నాయందు కృప చేసి విశ్వాసముతో వలసిన విద్యాలంకారమును
యుక్తమైన మంత్రోపదేశము చేయవలసినది అనగా అప్రకారంగా
ఋశ్యశృంగుడు పరకాయప్రవేశ మంత్రోపదేశం చేసిరి. తండ్రిగారి ఆజ్ఞా
పాలనార్థం తమ విద్యాప్రాప్తి యందు విశిష్టంగా కాలక్షేపం చేయుచుండగా
నరసన్న నాన్నగారు తీర్థయాత్ర చేసి నందనంగా వచ్చి నాయనమ్మకు ఆ
విషయము తెలుపగా భారంగా ఆయన నిశ్చయము చేసి బాలుడు అని నిశ్చయము
చేసి తీర్థయాత్రకొరకు బైలుదేరెను. శ్రీ కాశీ క్షేత్రమునకు వెళ్ళినగానప్పుడు
శ్రమపడుచుండు ఆ నగరాన్ని వచ్చిన తరువాత బ్రాహ్మణుడి చితిని పైని
నిద్రపోతూ వుండగా అంతలో బ్రాహ్మణుడి కళేబరం ఆయువు తీరి చనిపోయి
ఉండెను. ఆ శవం శాంతియుతం చేయుటం ద్వారా వారు వుండగా
తాను పుణ్యశరీరంతో శరీరంలో ప్రవేశించి శరీరం తెలియజేసెను
కనుక శరీరం త్యాగంగా వున్నది అని ఆ శవంతో తెలియజేస్తూ శరీరంలో ప్ర
వేశించవలెనని నిశ్చయించి తన యొక్క ముని శరీరమును విడిచి శవంలో
ప్రవేశించెను.

తరువాత ఆ శవం సాక్షాత్తు విష్ణురూప శిష్యుడు అయిన
శిష్యుడు తరువాత బ్రాహ్మణుడి దేహ శరీరం లేచి సభకు వెళ్లి పట్టా
భిషిక్తుడై జనులు చూచి విపరీతం గమనించి అందరు ఆశ్చర్యపోయి
వుండగా ఆ విధంగా విక్రమార్కుడితో బ్రాహ్మణుడు ఆ దేహ శరీరం

విడ్చి పోయిన్న శరీరం ప్రవేశించుటకు వెళ్ళుచు ముసలి తల్లి యొక్క శరీరం
యౌవ్వని యుక్తంగా నున్నను భర్త శరీరం ముంచుట నిమిత్తం గాబట్టి భర్త వెళ్ళెను
ఇది కారణం తెలిసి చెప్పమనగా విక్రమార్కుడు చెప్పుతున్నాడు ఏమనగా ఆ
సిద్ధవైద్యుడు వృద్ధాంతరంలో చుట్టుకొని చెప్పుతున్నారు గనుక వాని
మొహ్ఫ్రజన్మను విప్ర సంపాదిత గా లేనందు వానికి బాహ్య ధర్మాలంకారం పైన నవత్
యౌవ్వనం యొక్క అని తన యొక్క వృద్ధ శరీరం నుండి నాకు యౌవ్వన
ప్రాప్తి కలుగునట్లు అని వృద్ధ శరీరం విడిచి యౌవ్వన శరీరం
ప్రవేశించుటకు తన యొక్క శరీరం అట్లాగే ఉంచి
కాంతం వెదకి మళ్ళీ తన మహిమ బహుధర్మాంగా
అనిన వెంటనే అవి విక్రమార్కుడు భేతాళుడు తల్లి చెట్టు పైకి
యథా ప్రకారంగా వృక్షం ప్రవేశించెను యిరువై యొకటవ కథా సమాప్తి

యిరువై రెండో కథా ప్రారంభము

మళ్ళీ విక్రమార్కుడు యథా ప్రకారంగా భేతాళుని
పెట్టుకొని వచ్చుచుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుతున్నాడు ఏమనగా ధర్మ
పురం అనే నగరమందు ధర్మేశ్వరుడు అనే రాజు రాజ్యం చేస్తున్నాడు ఆ
పట్టణంలో ఆ నగరంలో విష్ణుస్వామి అనే బ్రాహ్మణుడు విద్యాసంపన్నుడు
వేద విద్యాసంపన్నుడు వానికి నలుగురు పుత్రులు కలిగిరి
పండితులైన ఆ నలుగురు పుత్రులు విద్యాభ్యాసం నిమిత్తమై
కొంతకాలం విద్యాభ్యాసం చేసి తిరిగి తమ నగరానికి వచ్చుచుండగా
ఒక అడవిలో మృతమైన సింహం యొక్క ఎముకలు చూచి
నలుగురు తమ విద్యలు చూపించవలెనని
ఒకడు ఎముకలు కూర్చెను అంతట చెప్పుచున్నాడు ఏమనగా
విద్యలు ఉన్నవారు చెప్పవలెనని చెప్పెను

వాజనంబొసెదానా తెలుసు అని అనెను రెండు వరుసలు నెను శ్రైనం బ్యాఘాదాబె
పమ భ్రాదు అని చెప్పెను వారు అని పెద్దలు చెప్పెను నెల్లు స్త్రీ సుభగం బ్యాను
దోసిల్లం నల్లులుం క్రొత్త పక్షులం పుల్లలు తెలుసుకొని అనిన్నాళ్లు లగ్న ప్రాజ్ఞ
వాదనును అన్నా ప్రైన తేల్పుం దానల్ల తెలుసుకునుండు ప్రకారం గానుగుల
చెప్పరాని యావత్తుల్ని వరిసుల త్రపులన్ను తొక్కవలెనని చెప్పులున్న
మొదపు వాలల్లు దివ్య మైన అన్నం తెచ్చి వద్దించగానె పాండవులు అన్నం బలం
చి దాని మొక్క పాపన వేసుకొని అనం బ్రాహ్మణులు వచ్చి వెండానే తెచ్చినిల మెు
అప్పుడు ఆ బాలి కన్న బాలుని అన్నం భోజనం బ్రాహ్మణు మెండా మెము తెచ్చి
నాత్రి అనగానె ఆతడు చెప్పబడెను తదా అమె వేద బ్రాహ్మణ ప్రేతం మొక్క
ప్రమాదం వాసన వృద్ధి అదిగా అప్పుడు ఆ తెనవప్ప వృద్ధి కాంతి ప్రాప్తి
అవి అప్పుడు చెర నష్టం పంపి సుభ్యాం మొక్క చేదుల్లు తెచ్చి నా పూజ
యిట్టా మెసపాండవులు నాదుల రాం గ్రిడి పిలనవ పెలాచే అనిలబ్బ ప్రతిగా
నె తొండి పాండవులు మొదట ఆ శ్లోకం సారం గా చెప్పాయి బ్రహ్మ తెరప
వారం గ్రిడి తెచ్చి రాజుల మొక్క సన్నిధాన రాజు నిల్చి చెప్పెను

అప్పుడు ధర్మరాజు ఆ కొప వాంఛ్న బాలు విదురుడు

బ్రాహ్మణ భవంతి పెద్ద ప్రేత ప్రియులు వాసనవస్తు వార్తల అది మొదలు కౌరవుల
నగా కొపవాంఛ చెప్పబడెను తదా నెను స్త్రీ అలు పెత్తల అని సుపుర్వం
స్త్రీ నాగనం వృద్ధి ఆనగరం మొక్క శపథం మావత్తు అ ప్రదేశనె వచ్చి భూమి
సువస్త్రాలు దాయెమొక్క ఆమె వేద ప్రైత ప్రమాదం మెల్లక తెచ్చి నివ్వండగు
నిన్న ప్రైవ ప్రమాదం వాసన వెరి వృద్ధులు నెప్పగారు బాపు మాని మొక్క మా
పుట్టిని శాంతా మొక్క మనుష్యులు వారు అకొవ మెల్ల అవతారం బు అవతల్లి
భవిష్యం బ్రహ్మ చెప్పెను నా అ జనం పెత్తల మెను స్వరూప కే ముకొనెను
తెండ్లి రాజు పిల్లలుం కలకాలం మొక్క పెండలు అన్నా దివి పంచమి కిర్తి
కలిసినా చెరవి అవగాం అమెజున్నె వాసనం బ్రాహ్మణు దాని పొడవే పుట్టిన స్థానం చెప్పా

ముగాని తక్క తిరుగటం తెలిసి వరిరుల్కు సేంత్రం చెప్పినది అని చెప్పెను అప్పుడు
రుబుపాని తోడనెను కవాని రూపమెకారణం శ్రీను బాయు కష్టపుత్రుడవు
గా ఉమెట్ల రుబాలో చెప్పుతుము యాజ్ఞవల్క్య బూడిదరుమెత్త లోకమునెంత్రము వ్ర
న్నది అది నాకు చెప్పు మన్నది అనగా బాబువాని తన ముత్యశేకరకుయాజ్ఞ
పిలచి మొత్తవి పేంచుబావునప్పుడు ఆయనయెవ్వవి తెల్లుకున్నబావ్ని
మొత్తేన రూపాంతము కావలయును అమ్మి పిలచి వ్రాస్తి ఎవ్వంగారం
చెప్పి తరుసే వలయుకొంతలి దినమెన్నిస్త్ర బాబు మొకాంతస్సత్యంవ ఉవలి
లోసంచేశరాచే కవిలక్ష పంపించెను ఉత్తల శాస్త్ర మొత్త ప్రస్తుతం గుట్టి బా
బి తక్క గుణం శాస్త్ర సిత్వరము కొత్తులు అప్పుడు రాజు ఉన్నట్లు సూదా
మొదుకొరవాడు అనె యుప్పుడు శాస్త్ర మొత్త వరరుల్కు మొత్తము తెలియాసన
వస్తున్నది అనగా వెరాబాలు ఉపై శాస్త్రము మొత్త తెల్పి నిపిలచి నిమొత్తకు
మొత్త వరిరుల్కు మార్గ కరుసన వస్తున్నది వెను కారణం అనగా ఉదరాబా
తో చెప్పవచ్చున్నది కదా నాకు సన్న వెంటనె ఆగస్త్యవని జన్మ కాల
క్షణమెక మొత్త తెలుసి తెలిగి పెరిగెను ఎవరు మాయాబుపాని శ్లోకమె
మునోరుభాగసుఖుస వెనుఅని చెప్పెను.

నాటుగ పెంపెక్కిప్ పి వృత్తము ఉమ్మ ఉగ్రాము
బు వాని పైన నగ్ని బాయు మనగా ఉవడు ఉత్తం ప్రసరమెక్కి నాయుడు
ఛుమంతే ఉంతి తీర్థగా ఉగ్రం ప్రెనెరాబ్బు విగెను అప్పుడు రాజు బాబ
నివు మొదుకొరణంగా చిరివాన్ని అనగా ఉవడు వృత్తవలయుస్తున్నది
వాయుం ఉగ్రం వృత్తము ఉన్నాడా మానుబాయు సాయు వెగివున్నది గెన్నబాయా
ఉగ్రం వెపాలోకాలస మునం విచి నడకె వుంత గావున్నది కదా అనగా రా
జు రాని మొత్త నాయిలువని తన వృత్తం వంతె గురు రాజులు మొత్త వారుగా వా
పిల్లనం పెలచ్చు ఉగ్రం మొత్త వృత్తం వెన్నుం తెల్లిన యుక్త దాడరాగారా
బుద్ధి వాలవని చెప్పినది కదా ఆ ఉగ్రం శోభిల్లించి నవుడు రుపాయ

దారక తెమాగన్న వివాంచుపాంటితో పెంచినాను అప్పుడు రాజువాంగ్లి
బాలామి అన్నపరీక్ష చేసిన వాడు అని మెచ్చి మొలాంపంచేసిన వాడు
సమర్థులు భార్యను వాకటి ఇచ్చిన వారు అని మొత్తం వారిని పిలిపించి
ఆ ద్రవ్యం ఇచ్చి వారి క్షేమం తెలుసుకొని పంపెను ఆ ప్రకారం నేను
ఏలువిద్య మొదట పరీక్ష చేసి తన మొగుడు గుర్తించినారని
భేతాళుడు విక్రమార్కునితో చెప్పి వీరిలో ఎవరు తెలివి
చెప్పితే అనగా విక్రమార్కుడు చెప్పుచున్నాడు యీగడా అన్నపరీక్ష
రక్షించె అదే అధిక విద్యలు కలిగినవాడు అనగా భేతాళుడు అది
ఎట్లు వివరంగా చెప్పుమనగా విక్రమార్కుడు చెప్పుచున్నాడు గడువుల్లో
స్త్రీలు ఆ మొగుని తెలిసి చెప్పినారు వారు ఆ తనువు తనవాన్ని
యీనాడు పాపము గ్రహించెను పుణ్యాత్మ అని కనుగొని చెప్పెను గనుక వాడు అధిక
బుద్ధిమంతుడు అని శ్రేష్ఠుడని చెప్పగా భేతాళుడు విని యథా ప్రకా
రంగా పోయి వృక్షం ప్రవేశించెను ఇరువై రెండో కథా సమాప్తి॥

యిరువై మూండో కథా ప్రారంభము

మళ్లి విక్రమార్కుడు యథాను క్రమంగా భేతాళుని
పెట్టుకొని వస్తుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుచున్నాడు రత్నపురము
అనే నగరమందు శ్రీ వైశ్యకులుడు ధనపాలుడు వ్యాపారము చేస్తున్నాడు
నగరవాసులు గౌరవముగా చూస్తున్నారు వాడు ఉండగా ఆ వైశ్యునకు
వేరుగ కాలము మోహము కలిగి ఉండగా ఆ నగరములో మహారాజు కుమారుడు
వేట బయలుదేరి పోయి ఉండగా వాని వెంట ఆ వైశ్యపుత్రుడు అంతరంగుడు
సకలము తెలిసినవాడు సాలు వెంట పోయి తనకు తెలిసినంత వరకు
మాని నారదు పుత్రులుగా రాజు తన చెలికాడుగా చూచుచుండెను.
వారు ఇద్దరు తను మొదటి పైన తల వెంట్రుక ఎంచుకొని తిష్ట వేసి

గా అప్పుడు వ్యాసమహర్షి జన్మించిన బాలుని మధ్యను నిర్వేదతగనితనము యొక్క
యింటికి పోయి వరాహపురాణం దీనిని స్వరం తో పోరుచున్న పుంస్త్వం
ఉ తనకిస్తే దాని వెలుసుమా నితనము కట్టి ఎంచుకొని పోలు యొక్కం
క్ష గొలుసు తృతీయ మహారణ్యాలు వంటి వనమున ఉన్నారు మొదలు
వృషత్రయం సంభవించెను అని యీనాటి తెలియుచున్నది అనగా
వారి శిష్యులు చెప్పు తెలుసుకున్నారు గదా నిండు యొక్క వ్యాఘ్రమే తా చెప్పితే మొదలు
ధనమున్నట్లే తనమొక్క అర్ధము గాంగా పుండ్కు మాటలు చెప్పరాదు గనుక
నిర్వన ఎన్ని అక్షరములు అనగా క్రిస్టు బహువిధాలు అద్భుతంగా పురాణాలు
చెప్పుచున్నారు గదా పురాణసారం వారి కంఠస్థం విన్నవి విన్న సమాధానము
శ్లోకాలు సంబంధిత వివరాలు చెప్పింది అలాగే అనగా స్తోత్రము
పాడి చెప్పకుండా వారి మాటలు మర్మము అంతా సమాప్తం చేసి
సర్వ విశదము ఉండు పొందు తప్పులు అని చెప్పిన తాత్పర్యము ఉన్నది
వి చెప్పుచున్నది అని బహు ప్రకారంగా లక్షణములు చెప్పుచున్నారు
కర్మ సంగతి ఆనాటి తనమొక్క అర్ధము గాంగా చెప్పుచున్నారు
గదా నేను మొదట బాలుని వంటి వాని కమూర్తి వృద్ధి అనాటి యొక్క
స్వరూపము వారు మనసు ఎంతో కష్టించి మనసు వ్యర్థ తీరని యొక్క
పాదము ఖచితము పొందెను ఉప్పుగా పూర్ణ దివ్యమంటలను మరుపు
శరీరం కాంతి రూపం లాగు చిత్రముల కష్ట పడవలెను అనగా చెప్పు
తెలుస్తుంది గదా.

తరువాత మిగతా పురుషుని అనిమిత్తం అక్షరముగా ఉన్నది
ఉన్నత నిలువ వేష్టితము ఎవ్వని యొక్క మనస్సు సుఖము చెప్పుచున్నారు
స్థానము యొక్క స్వామి కుమారులు నాకు చెప్పుకొని చెప్పుకున్నాడు అని
పత్రికలు అనేక విధాలుగా సమాధానాలు చెప్పినప్పుడు అన్నమాని యొక్క
మాటలు ఇవి సూక్ష్మంగా పుంస్త్వం తర్వాత తప్పి పత్రికలు చెప్పుచున్నారు

గనుక నేను మన్మధుడు అనే దానిని అంటే నా చేతిలో యున్న పుష్పములు వస్తువుగ నున్నట్లు
యెక్కించిన గుణము అస్త్రం క్రింద అని చెప్పవచ్చును పుష్పబాణములు వేసిన వాడను అంటే
ఏమి యనగా నేను దాన్ని అనేక ప్రకారాలుగా ప్రయోగించుచున్నాను అనుకొనుచున్నారు దానితో
సంభోగం చేసి శీఘ్రంగా నే పంపించితి అని చెప్పి పురుషులు స్త్రీల యొక్క మనస్సులను
మన్మధుని వాడు అంటే నేను మనస్సు పైన ప్రయోగించి మనస్సు యొక్క
చెడు చేసుకొని చెప్పు తున్న వాడను నేను మనస్సు పంచ జ్ఞానేంద్రియాలు యొక్క
పనులు చేయు నిష్పక్షపాతంగా ఉంటూ గాలిలా పనిచేయు
దేహమున శక్తి యొక్క ప్రకారము వంతెనవలె నానా విధాలుగా
అని యుంటుంది వస్తువులు నానావిధ వ్యాపారాలు చేయుచున్నవి
నిర్వహించుటకు సంభోగం చేసి ఆ శక్తిని ప్రవహింపజేయు విధానము అనుభవ
ప్రకారంగా సుమతి అనే స్త్రీ యున్నది అనే స్త్రీకి చెప్పగా మన్మధుడు చెప్పుచున్నాడు
గనుక నా మనస్సు తెలియజేయుటకు నా పుష్పబాణములు ప్రయోగిస్తాను
ఎవరైనా సమయము వచ్చినప్పుడు బలిస్తే తన యొక్క మనస్సు గురించి
చెప్పవలసిన యొక్క ఈ ప్రకారం తెలియజేసి యున్నది సుమతి సంభోగమైనదే
వారి స్వభావము తెలిసి భావము నా మనస్సుకు తెలిసిన విధముగా
స్వభావము అనే అపవాదు చెప్పుటకు తెలిసి చెప్పుచున్నాడు
అనుకొనుచున్నది గనుక నిత్యసత్యమైన వస్తువు తెలిసి సంభోగము చేయవచ్చునా
యొక్క ప్రాణాలు బాధలు అని పన్నిన మన్మధుని యొక్క స్థితి
తెలుసుకొని తెలిసిన దానిని తెలుసుకొనవలెను అని సూచించుట చేయుచున్నది
అప్పుడు మన్మధుడు యొక్క పుష్పబాణము యొక్క శక్తి చెప్పుచున్నాడు.
గనుక మనస్సు తెలిసిన ప్రాణము యొక్క శక్తి తెలియజేయుటకు నా మనస్సు యొక్క
పనులు తెలిపి మనస్సు బంధము కామం శాంతం చేయుచు వస్తువు చూచుచున్నది
నిజమైన మనస్సు సుమతి అనే స్త్రీ నిజాయితీ గలదైన ప్రకారంగా
చెప్పుచున్నది నా మనస్సు నిజము తెలుసుకొనవలసినది అని చెప్పుచున్నది

చెప్పుతున్నదిగదా నాయొక్క అలంకారవస్త్రాలు మొదలుగా నిన్నే ప్రసాదించు
నిన్నియొక్క అలంకారము మొదలుగా యిస్తానని ప్రకారం వస్త్ర
విశేషం వస్త్రములు వేసుకొని ప్రభావత్యాది సుమతి మొదలైనవారంతా వచ్చి
యున్నది చెప్పుచున్నదిగదా నీయొక్క పతినాయొక్క ప్రాణం తీసినావు
గన్నావు నాయొక్క అలంకారము క్రింద నీవు నీయొక్క పతివిషయం
నీయొక్క అలంకారము తెలుసును గనుక సుమతి పతి యజ్ఞ గృహంలో ప్ర
వేశించినను వారంతా యిప్పుడు నిశ్చయంగా గృహాలలో ప్రవేశించగా
నే వింటిని యొక్క పతి ... నెనుపుట్టినాటి సంతోషం ...
సంభాషణం చేసినప్పుడు సహపూర్వకంగా నేను వెంట వచ్చితిని
నీవు సుమతితో చెప్పి శ్రీ యాగ్య గృహానికి పంపించెను
కాని వారిద్దరూ యున్నది అనెస్తినాను
ప్రస్తుతం వుండిరి కాని యొక్క పాపకృత్యం చేయుచు కాని యొక్క తప్పు
కాని వారిద్దరినే ఆలింగనం చేసుకుని సుఖభావముతో విలాసముగా కాని
తో సంభాషణ చేసి సంభాషణం పూర్వకంగా సుమతి సంతోషంగా వె
ళ్ళుటయుం గనుక వచ్చి తన వారికి వస్త్ర అలంకారములు ఇచ్చినదే
యిప్పుడు మీరు తానున్న యొక్క వస్త్ర అలంకారములు యిచ్చిన
ప్రకారం వస్త్రాదివస్త్రములు అలంకారం చేసుకొని యున్న వారినెస్తినాను
కేశవ్యాపృతంబు నువర్ణ సుమతి తన వారికి వస్త్ర అలంకార
ములతో పంపి వచ్చి యున్నవారు యిప్పుడు పతివ్రతా ముఖ్యమైన సుమతి
పైన పరమేశ్వరి వుండగా సుమతి తో తను యున్నదిగదా నాయొక్క మాట
యిప్పుడు వుండినదిగదా యొక్క సంభాషణం వుండి తెలిసినది కాదు
తప్పు గ్రహించి నీవు యున్నప్పుడు పిలుచుకొని వచ్చినాను అనగా నేను ... చెప్పుడు
చెప్పుచున్నాను తప్పు వుండినది యున్నది ఆ వారిని
తనతో పంపించినది అని చెప్పెను అని చెప్పగా పాత్రయుతో

చెప్పేవరికి వాని స్త్రీకి లో భయపడి తన భర్తను తెలియచెప్పె అప్పుడు ఆ పతి
క్రమముగా ప్రవర్తనను మనస్సులో ఎరుగక మున్ను స్త్రీ చెప్పినది
తో భయపడి తెలియనివారున్నారేనా వారి యింటికి పోయి ప్రాణం నిలబెట్టునట్టు
న మొగుడు తన పతివ్రతా ధర్మము తొలగకుండా సుఖముగాను
సంసారము చేసిరి ... [illegible]
కుల అనగా ... ప్రకారంగా ... ప్రవర్తించె
నని యిరువైరెండో కథా సమాప్తి ||

యిరవై నాలుగో కథా ప్రారంభము

మళ్లీ యెప్పటివలె క్రమముగా చిలుక తిరిగి ప్రారంభించె
చెప్పుకున్న వస్తువంత స్త్రీ గాక ... కథ చెప్పె ... [illegible]
నగరమందు ... [illegible] ... వ్యాపారం చేస్తున్నట్టుగా ఉన్నాడు
నగర ప్రదేశమందు ... వుండగా ... వనమందు ... [illegible]
... పండ్లు ... పక్షి ... బాగుంది ... [illegible]
... పక్షి తన మొగుడు ... [illegible]
పండ్లు ... [illegible] ... తర్వాత
... పండ్లు ... [illegible]
... పండ్లు ... తర్వాత ... [illegible]
... తన మొగుడు ... [illegible]
పెద్ద ... తర్వాత ... [illegible]
... [illegible]
... తన మొగుడు ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

హాస్యాలతో శ్రమపడుచున్నటువంటి వస్త్రం కట్టుకొని యజ్ఞం చేయుచుండగా పుత్రుండై యిట్లా
వి సంతోషముతో యుఘవంతుని కాలు మైన అరణ్యాలు ... వృక్షానికి
యజ్ఞం ... నాలుగు ... పుత్రుండై ... బ్రాహ్మణుడు
అరణ్యములో ... సంతోషం ... పుత్రుండు అని
బ్రాహ్మణుడు తనవద్ద పుత్రుండు ... వస్త్రం ... బ్రాహ్మణుడు
తెలుగదా ... శ్రమం ... అనగా ... ప్రవేశించి
అక్కడ ... మని ... యీ ప్రకారం ... అనగా
విధాబుద్ధి ... పేరు పెట్టి ... పుత్రుండుగా ... భేతాళుడు
యీ బ్రాహ్మణుడు చెప్పిన ... వస్త్రం ... చేసి ... అంతం
కు ... సమర్థుడు ... అనుభవించి ...
... ధర్మం ... లభించెను యీ ప్రకారం ...
... యిది యెవరు ... చెప్పినాడని
భేతాళుడు విక్రమరాజును అడుగగా విక్రమరాజు చెప్పెదనంటే బ్రా
హ్మణుడు ... ధర్మం ... అని వడిగా
... ధర్మం ... అని
... చెప్పగా భేతాళుడు యథా ప్రకారంగా పైన వృక్షశాఖను ప్రవే
శించెను యిరువై నాలుగో కథా సమాప్తి ॥

యిరువై అయిదో కథా ప్రారంభము

మళ్లీ విక్రమరాజు యథా ప్రకారముగా భేతాళుని తీసి
పెట్టుకుని వస్తూ వుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుతున్నాడు ఎట్లాగంటే
... నగరమును వీరకేసరి అనే రాజు పరిపాలిస్తూ వుండ
గా రాజుకు ముగ్గురు భార్యలు వారిలో మొదటి దాని పేరు ... వతి
రెండో దాని పేరు సుమతి మూడో దాని పేరు ప్రభావతి వారు ముగ్గురున్ను

బహుసేవయుంటే ఆ స్త్రీ తిథా భ్యాతములకుం క్రైధినవారలభ్యమ్ము ఏకమయిం
బదిలిక రాజ్యవర్ధనం బు మేని యనిమిత్త ధూమాబలంబున్న విశ్వాసంతో కర్త
గామమునాడు రంబ ప్రవృత్తులచేం బిల్చి పమ్పస్తే మోక్షవక్షస్థ ళం ప్రై వెళ్ళగా
నెఆస్త్రీ ఆదెబ్బము మెప్పొడక బాలక బూలు ప్రపంచవాడు క్షేత్రము రాత్రిపడెను.
అప్పుడేం బాబూబాబు మనిషి వచ్చి చెప్పుతన యొక్క స్వామిస్సు లు వున్న వ
త్రి రితో పూర్వ వాటు తో సంవత్సరాలు చెప్పేటప్పుడు ఆ స్త్రీ సావధానంగా
తెచెను తెండ్రుస్తే మర్యాదస్తానిల బహుంక్ష ఆ ప్రాణమయం ప్రతిమయొక్క వేరగా
బిశలిరం ప్రేమగా నెఆస్త్రీ రాలు క్షాగము రాత్రిపడెను వానిన్నరాజుశత్రు
పాత్రారంబు వద్దనే సావధం చెప్పను యూపేస్తే ప్రభావతి అనే స్త్రీ రంభాకృత
వాలమయము వుండపువు స్వప్నంత్సగా పారిగిన్నీ వద్దనంబచ్చేను వుంచెను
వినిరంమువద్దు రాలుక్షోగతుం రాయి గాంధర్వ రాజా పన్నానునారిదాశ్రప
బ్భారయా సావధానం ఎక్కనిలో దిల్లో ఉన్న రూపు ప్రకారం గాం సుకుమారంగా
వుంటే వాడు అని ధృతరాష్ట్రుడు విక్రమరాజు తో బుచ్చిరి లాభమును తరుము
వారలు యువరాజు తెలియ చెప్పవల్లది అదగా నె విక్రమ రాజుతో చెప్పు
ఇతడున్నాడు పాలుసీకం మొత్తం శబ్దం విని రాజు క్షాగతురాలు అయింది
గదా ఆ స్త్రీ బహుసమమూ రంగాప్తుంచి అవి చిరిమె ప్రతి వేశ్యా మొక్క ఉనగాను
అతి యెవం మునిష్టము విభజనగా తెలియ చెప్పవలెను ధృతరాష్ట్రుడు ఆ స్త్రీ
మనుష్యుడు విక్రమరాజు చెప్పబడెను కావా విస్మయం చెల్లెలు తో ప్రసంగం
చెలి చెప్పు మనకు భావమం అని ప్రీతి తోపంతే వేళ నాపుడు నిరుపమ యొక్క
పాదాల వద్ద వుంచి రాయి క్షాగము రాత్రియుం వివా విస్త్రీల మొత్తం స్వ
శమనం తెండ్రస్తే చం ప్రతిమయొక్క వేరగాయి మూల స్వేచ్ఛ మరి ప్రగన్నాను
స్త్రీల కొత్త గాత్రం దీ విడి నాకు యొ ఆస్త్రీ మర్యాద కంటే గాన్నం తెలు చంద్రు
నిబంధగానే తనపాలి తన వద్దకే ఆ అనాదనరావు వృత్తాంతంతో కారణంత
ప్రైవేటుగా ఆగమ్మలు విస్తృత బతుకు ఇవి గురించి మునుగా వారు వారి పటం తీవ్ర

పతివ్రతలందరిలో ఉత్తమురాలు అనుష్టుపుత్రికగా భర్తను యొక్కగొప్పదనమును
శ్రీకృష్ణమహారాజు ఉండిన ఆసనమును దొరకించుకున్నది అంటూ చెప్పినాడు
అంటు ఆ విక్రమార్కుడు భేతాళునితో చెప్పగానె భేతాళుడు ఎప్పటివలెను
క్రమంగా ప్రవేశించి మర్రిచెట్టు ఎక్కెను. ఇరువదియొకటో కథా సమాప్తి

యిరువై రెండో కథాప్రారంభము

మళ్ళా విక్రమార్క మహారాజు యథా ప్రకారముగా భేతాళుని
పట్టుకొని వస్తూ వుండగా భేతాళుడు కథ చెప్పుచున్నాడు. ధారాపట్ట
ణం అనే నగరమందు చంద్రసేనుడు అనే రాజు రాజ్యభారం చేస్తూ వుండగా
ఆ నగరమందు నాగరత్నవేరుడు అనే క్షత్రియుడు ఉన్నాడు. ఆయన భార్య
పేరు సుశీల. ఆమె శివభక్తి మూర్తి. వారికి సంతానము లేక ఎంతో
బాధపడుతుండగా నాగరత్నవేరుడు ఒకనాడు దైవగతిని పొంది చనిపోయెను.
ఆమె పుత్ర హీనురాలై భర్త లేక నిరాధారురాలై ఉండి ఆ నగరంలోని
అంధకారం వుంది ఇక పుట్టింటికి పోదామని బయలుదేరి తన యొక్క
సొమ్ములు అనేవన్ని ఒక పెట్టెలో పెట్టుకొని తన యొక్క తల్లిగారి
ఇంటికి పోతూవుండగా దారిలో ఒక దొంగ వచ్చి ఆమె యొక్క నగలు
బలవంతముగా తీసుకొని పరుగెత్తి పోయినాడు. అప్పుడామె రక్షించండి
ప్రేమ గల వారు నన్ను రక్షించండి అంటూ ఏడుస్తూ వుండగా
అక్కడ ఉన్న ఒక బ్రాహ్మణుడు ఆమె యొక్క స్థితిని చూచి జాలిపడి
ఏమి జరిగిందమ్మా అని అడిగినాడు. ఆమె జరిగిన విషయమంతా చెప్పగా
అతడు ఆ దొంగను వెంబడించి పోయి వానితో పోట్లాడి నగలు తీసుకొని
వచ్చి ఆమెకు ఇచ్చి నీవు ఎక్కడికి పోవలెనమ్మా అని అడుగగా ఆమె
తన పుట్టింటికి పోవలెనని చెప్పగా ఆయన తోడు వచ్చెను. వారిద్దరు
భయము లేక వీరిద్దరు కలిసి పోవుచుండగా ఆమె తల్లిగారింటికి చేర్చెను.

[illegible]

నిమగ్నంగా ఉంటున్నారు కలతారహిత మనస్కులై నిర్మలులైనందు ఫలితం
కేవలజ్ఞాన ప్రయోజనం తెలుసుకున్నారు. తేం సొంతం చేసుకున్నారు నిర్వాణ ప్రాప్తి
పరనారీ సహితులు కాకుండా బ్రహ్మచర్యం అవలంబించి అనాదరంగా వుండి స్వాధీనంలో వున్న
సమస్త సుఖాలను త్యజించి ధర్మం మీద ధ్యానం చేసి పుణ్యాత్ములై
చరించి ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించారు వారందరు అని నేను మోక్షమార్గ సూత్రకారుని
నిర్ణయించిన ప్రకారం చెప్పుతున్నాను అని మోక్షమార్గం తెల్పారు
నిస్సంశయంగా మోక్షమార్గం తెల్పి ఉన్నారు గురువులు తేల్చి అనగా సావిత్రి రాజు
చెప్పుతున్నాను, అయితే చాలా కాలం నుంచి అన్ని తెలుసుకున్నాను
తెలియని చెప్పవలసినది అనగా

ఖేచరాజు చెప్పుతున్నాడు మహారాజా నాకు తెల్పిన
దిగంబర వృత్తి సన్యాసి నా మనస్సుకు నచ్చింది. నిజంగా
అవసరమైన వారు సాధన చేయాలని చెప్పినట్లు ఉన్నారు
కోరలేనని అయినా నాకు సలహా తప్పక చెప్పాలని గురువులు
మోక్షమార్గం వల్ల కావలసినది అని చెప్పి దిగంబర సన్యాసి
వేషంతో వచ్చి వున్నాను మోక్షం సాధించి నన్ను ఉద్ధరించు
అని ప్రార్థించారు అని చెప్పగానే విక్రమరాజు విన్న తర్వాత
తెలిపాడు గదా నా మోక్షమార్గం ప్రకారంగా పరివారము
అన్ని ఆలోచించి నా మతం సాధించవలసినది అనగా వారు
అంగీకరించారు గదా దిగంబరులుగా వచ్చి చేరుతాను అనగా
చాలా సంతోషించి ఆనందించి వైరాగ్యం సాధించి ప్రవర్తించి
అమూల్యమైన జీవితం సార్థకం చేసుకున్నారు
ప్రవక్త రాజు వారు నిర్ణయించారు దిగంబర సన్యాసి వేషాన్ని
ధరించి వారు అనుసరించి ఎలా చేయాలో దిగంబరులు వచ్చి
అనేక విధంగా దిగంబరులు బోధించి నిర్ణయించారు

అప్పుడా ముని విక్రమార్క శిరస్సు ముందుగా పడునట్లు తీవ్రముగా ఖడ్గమునెత్తగా రాజు
వెంటనే తప్పించుకొని సిద్ధముగ ఉన్న ఖడ్గము తీసుకొని సాష్టాంగము చేయుమని
అక్కడున్న బలి ఇచ్చు వారిని పిలచి రాగానే స్మశానాధిపతి వనమును బుద్ధి మెచ్చుకొన్న
దిగంబర ప్రత్యక్షం అయి వేతాళుడు ఆ దిగంబరుని విక్రమార్కుని
పూజించి నీవు ఇంత కష్టపడి ఈ మహా భూమికి వచ్చినావని అనగా
నేను చెప్పిన కథలన్నియు దిగంబరుని మోసము తెలిసికొని
బుద్ధిమంతుని నీవు నమస్కరించి ప్రదక్షిణం చేయమని చెప్పెను
ఆ వెక్కిరించి సాష్టాంగము చేయుమని దిగంబరుడు
కూర్చుండగా ప్రదక్షిణము చేసి నీవు ముందు ప్రదక్షిణము చేసి
వేతాళుని నన్ను సాష్టాంగము చేయమనగా నీవు ముందు చూపుము కూడా
పిలిచి నేను చూపెదను అని చెప్పెను ఆ ప్రకారంగా దిగంబరుడు సాష్టాంగ
నమస్కారము చేయుచుండగా వెంటనే ఖడ్గం తీసుకొని
తప్పించుకొని దిగంబరుని మోసగాని శిరస్సు ఖండించి ఆ శిరస్సును
కుండలో పడవేసెను దిగంబరుని బలి అయినది
వేతాళుని వెంట ఉండుట వలన బలి తప్పించుకొన్నాడు.

వేతాళుని స్మశానాధిపతిగా

నెలకొల్పి ప్రసన్నుడై విక్రమార్కుని సత్యమును
మెచ్చి విక్రమార్కునకు వరములు ఇచ్చెను
సాధకుని దిగంబరుని శిరస్సును తీసుకొని
ఆ దిగంబరుని అస్థులు సత్యముగా
నిర్మూలించి సత్యముగా నడిచెను
బహుళ ఫలముగా రాజ్యమును పాలించి
రాజ్య సుఖములు అనుభవించి దిగంబరుని
రాజు చెప్పిన విక్రమార్కుని కథ వినవలెను

ఇప్పుడు విశ్వనాథునిచే శ్రద్ధగా తెలుసుకొంటున్న తత్త్వాలవంటి
ప్రదక్షిణం చేస్తే ఆశ్చర్యపూర్వక ప్రదక్షిణం అవుతుంది. అనగా సర్వత్రా
నా చెప్పబడిన యిదే ప్రదక్షిణ మహాదేవునికి అతి ప్రియము
పాదము మూడవ అడుగు పెట్టి నిలుచున్న చేసిన అనవసరమైన అంగముల
ప్రదక్షిణం చేసేటప్పుడు విశ్వనాథుని ప్రదక్షిణం చేసిన పుణ్యాధికం
అవుతుంది. విశ్వనాథుని నమస్కరించి పాదములను సాష్టాంగ
సాష్టాంగము చేయడానికి ముందు పాదములను సాష్టాంగము చేసినపుడు
అనవసర విధంగా బయట సమంగా నమస్కారము చేసేటప్పుడు కాళ్ళు
తీర్థంలో విశ్వనాథుని దక్షిణం అవుతుంది తెలుసుకొని విధంగా
ఈ శిరస్సు వంచి దక్షిణ విధంగా శిరస్సు పెట్టుకుం
టారు. ఆ విధంగా చేసిన వారు తెలుసుకొంటారు
తెలివైన

ఇప్పుడు చెప్పబడిన విగ్రహముల ప్రకారము వెలుగుతుంది
అక్కడ ఇప్పుడు ఆ సంగతి ప్రత్యక్షముగా
సమస్త దేవతలను విభూతితో పూజించడము
వారు విశ్వనాథుని ప్రదక్షిణ చేసినారు. తర్వాత విశ్వనాథుని
తన మొదటి నగరము ప్రవేశించి పూజించిన మహిమ
చెప్పి ప్రత్యక్షముగా భక్తులకు వివరించిన కథా సంగ్రహం ఇది.

ఇప్పుడు మనం చెప్పబడిన దేవాలయ ప్రాకారాలు
అక్షరాల ప్రకారం చెప్పబడిన తెలిసినవారు
గా అక్షరాలు తెలిపే పుస్తకం చదువుతూ తెలిసినవారు
ఈ విధంగా విశ్వనాథుని దర్శించుకున్నాము.